

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин

28 квітня 2021 року

Веде засідання Голова Комітету ЛУБІНЕЦЬ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас присутні 9 народних депутатів. Ми можемо розпочинати засідання нашого комітету, поки приєднаються наші колеги. Бачу, народний депутат Мустафа Джемільєв приєднується. Отже, у нас буде достатньо народних депутатів для кворуму. Олександр Любимович Копиленко приєднався і Мустафа Джемільєв.

Отже, шановні колеги, на даний час у нас присутні 11 народних депутатів з 16-и. У нас є кворум. Отже, засідання нашого комітету оголошую відкритим.

Колеги, вам було заздалегідь надіслано проект порядку денного. Сьогодні планується розглянути два законопроекти, з опрацювання яких комітет визначено головним, та два проекти, які комітету доручено опрацювати та подати висновок до головного комітету, та низку інших питань.

Чи є пропозиції, доповнення, зауваження до порядку денного, шановні народні депутати - члени нашого комітету? Немає. Дякую, колеги.

ТКАЧЕНКО М.М. Дмитрий Валерьевич, если можно, пожалуйста.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Максим Миколайович, будь ласка.

ТКАЧЕНКО М.М. Доброго дня всім! На кінець у "Різне" прошу додати, щоб не затримувати колег, тому що там декілька сказали зараз

народних депутатів, що потрібно буде піти, тому на кінець доповідь о черговій нашій поїздки на Луганщину, якщо можна, мені та Горбенку Руслану.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Це в питанні "Різному", тому це не потребує внесення окремого питання до порядку денного. Але дякую, я зразу надам вам слово, коли перейдемо...

ТКАЧЕНКО М.М. Але ми будемо дуже просити, щоб ми декілька запитів направили. За це, мабуть, голосувати не потрібно буде, просто проговоримо це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Домовились. Дякую, Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, шановні колеги, ставлю на голосування затвердження порядку денного. Повідомляю, що голосування відбувається підняттям руки та вголос проголошення вашої позиції, для того щоб була фіксація, і в тому числі на запис.

Прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Горбенко Руслан Олександрович чи присутній? Да, Руслан Олександрович, проголосуйте, будь ласка.

ГОРБЕНКО Р.О. Доброго дня, шановні колеги!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проголосуйте, будь ласка, за порядок денний.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ми вас чуємо, але теж не бачимо, пане Мустафа.

Народний депутат Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Копиленко Олександр Любимович.

КОПИЛЕНКО О.Л. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за, шановні колеги.

Сергій Володимирович Мандзій.

МАНДЗІЙ С.В. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Володимирович Медведчук.

МЕДВЕДЧУК В.В. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Владиславович Новинський. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко. Тарас Петрович, проголосуйте, будь ласка.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Поки немає.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Отже, порядок денний у нас затверджений.

Хочу повідомити всім народним депутатам, що у нас на засіданні нашого комітету, як завжди, присутня Уповноважена Верховної Ради України з прав людини Денісова Людмила Леонтіївна. Доброго дня!

Мещанінова Марія, національна експертка з прав людини Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні.

Павліченко Олександр, виконавчий директор Української Гельсінської спілки з прав людини.

Та Артемчук Віолета, та Хоменко, Михайленко, представники Громадської організації "Донбас СОС".

Отже, шановні колеги, переходимо до розділу: законопроекти, з опрацювання яких комітет визначено головним. Перше питання: проект Закону про запобігання та протидії антисемітизму в Україні (реєстраційний номер 5109), внесений народним депутатом України Бужанським та іншими народними депутатами.

По першому питанню ми запрошували і у нас присутні: Бужанський Максим Аркадійович, народний депутат України, автор даної законодавчої ініціативи. Доброго дня!

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Доброго дня всім!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Карандєєв Ростислав Володимирович, перший заступник міністра культури та інформаційної політики України. Чи присутній?

КАРАНДЄЄВ Р.В. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, доброго дня!

Богдан Олена Володимирівна, голова Державної служби України з етнополітики та свободи совісті.

БОГДАН О.В. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

Дір Лариса Володимирівна, начальник Управління закордонного українства та гуманітарного співробітництва Міністерства закордонних справ

України.

ДІР Л.В. Доброго дня, шановні присутні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня!

І пан Джоел Ліон, Надзвичайний та Повноважний посол Держави Ізраїль в Україні.

ДЖОЕЛ ЛІОН. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня!

І пані Катарина Шаупп-Карманн, Глава Департаменту з питань культури посольства Федеративної Республіки Німеччини.

ШАУПП-КАРМАНН КАТАРИНА. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня!

Отже, шановні колеги, нагадаю, що на попередньому засіданні наш комітет розглядав зазначений законопроект, щодо доцільності включення його до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України. І ми прийняли рішення рекомендувати Верховній Раді України включити даний законопроект до порядку денного п'ятої сесії. Сьогодні ми його розглядаємо по суті.

Отже, для представлення даного законопроект я надаю слово автору, народному депутату Бужанському Максиму Аркадійовичу. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Шановні колеги, доброго дня! В першу чергу дякую вам за те, що ви так швидко повернулися до розгляду цього питання по суті.

Тепер щодо самого законопроекту. Це, мабуть, добре, що ми зараз про

це ведемо мову, бо саме в цьому році 80-а річниця трагедії Бабиного Яру. І це символічно, що ми зараз розмовляємо про те, як нам протидіяти антисемітизму. Але як ми можемо вести розмову про протидію антисемітизму, коли у нас немає взагалі ніякого визначення, що це таке за явище, що це таке Є? Так, кожен з нас розуміє, що це є, кожен з нас має власну думку щодо того, що це є, але визначення, яке б діяло для всіх, немає. Це призводить до того, що протидіяти антисемітизму ми не можемо, не можемо. Ми не можемо сказати, що це таке.

Мій законопроект, який підтримали 50 депутатів майже з усіх фракцій нашого парламенту, вводить поняття "антисемітизму". Існує всесвітньо відомий Міжнародний альянс пам'яті жертв Голокосту, так звана IHRA. Це поважна інституція, вона розташована у Західній Європі, і вона напрацювала терміни, які я переклав і які я пропоную затвердити цим законопроектом.

Я нагадаю вам, що у 2017 році Європейський парламент ухвалив резолюцію, в якій рекомендував прийняти визначення "антисемітизм". То я вважаю, що саме від нас залежить те, щоб Україна могла ефективно боротися з цим ганебним явищем. Я дуже вдячний і висловлюю свою повагу шановним послам країн Ізраїлю та Німеччини, які підтримують цю ініціативу. Я мав спілкування, я демонстрував цей законопроект, мені відомо, що вони його підтримують. Я сподіваюся на вашу підтримку.

Буквально два слова щодо зауважень ГНЕО. ГНЕО зазначає, що у нас вже є законопроект, який захищає від розпалювання ненависті, ворожнечі. Так, він є, але, на жаль, антисемітизм – це окреме явище. Я нагадаю вам, що під час Голокосту загинуло 6 мільйонів євреїв. Я нагадаю вам, що 1,5 мільйона з них були з нашої країни. Це окреме явище, яке потребує окремого закону.

Ще раз підкреслюю, цим законопроектом 5109 ми лише вносимо визначення в наше законодавче поле, що таке є антисемітизм. Я вважаю, що це справа, яку ми повинні довести до кінця та прийняти цей законопроект. І я щиро розраховую на вашу підтримку, всіх вас.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максим Аркадійович.

Шановні колеги, шановні народні депутати, хочу повідомити вам, що до нашого комітету надійшов висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, в якому висловлюється низка суттєвих зауважень до законопроекту, але не надано узагальнюючого висновку.

Також надійшов висновок Комітету Верховної Ради України з питань бюджету: законопроект не має впливу на показники бюджету.

Міністерство культури та інформаційної політики України вважає, що законопроект потребує доопрацювання. Я думаю, що в своєму виступі на цьому зупиниться перший заступник, який у нас присутній.

Міністерство закордонних справ вважає, що законопроект потребує суттєвого доопрацювання.

І висновок Міністерства фінансів України: до даного законопроекту реалізація його положень не потребує додаткових коштів з державного або місцевих бюджетів.

Отже, шановні народні депутати, перед тим, як ми будемо обговорювати даний законопроект, я надаю слово присутнім представникам центральних органів виконавчої влади. Єдине, хочу зразу попередити по регламенту. Ми не обмежуємо народних депутатів, це логічно, але вас буду просити максимально стисло. Якщо є зауваження, то які, і в кінці підкреслити вашу позицію: підтримуєте чи не підтримуєте, на доопрацювання чи відхилити, щоб ми чітко розуміли позицію того чи іншого центрального органу виконавчої влади, але в межах, будь ласка, трьох хвилин.

Отже, надаю слово Карандєєву Ростиславу Володимировичу, перший заступник міністра культури та інформаційної політики України. Будь ласка.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Дякую. Доброго дня, колеги, ще раз.

Позиція Міністерства культури та інформаційної політики оформлена відповідними пропозиціями у письмовому вигляді за підписом міністра Ткаченка. Наразі вона звучить так, що міністерство підтримує в цілому мету закріплення у національному законодавстві норм, що запобігають проявам дискримінації за національною ознакою, водночас проект закону, на думку міністерства, потребує доопрацювання згідно з нашими зауваженнями.

В чому суть цих зауважень? Вони полягають якраз в тому, що хоче розв'язати автор, а саме: надати чітке визначення тим термінам, які підсвідомо ми з вами всі розуміємо і використовуємо в роз'ясненнях та у формулюваннях, які, на жаль, на сьогоднішній день не закріплені у законодавстві.

На нашу думку, видається цілком логічним, що для визначення термінології буде використаний термін, закріплений відповідними рішеннями Міжнародного альянсу пам'яті про Голокост. У той же час, на нашу думку, це наш, можливо, не досить науковий аналіз, але, тим не менш, ми бачимо певні розбіжності в перекладах, використаних українською мовою у проекті закону.

У зв'язку з цим ми б і пропонували провести обговорення за участю наукових кіл... *(Не чути)*, очевидно істориків... *(Не чути)* за змістом своєї наукової діяльності до цієї тематики, щоб чіткіше і правильніше виписати всі наявні терміни.

На жаль, ми мусимо констатувати, що деякі поняття, які використані у законодавстві, не мають достатнього... *(Не чути)* свого визначення. Використовується, наприклад, такий термін...*(Не чути)* Що це таке? На нашу думку, це треба буде підчистити обов'язково, тобто прибрати неоднозначності. якщо ми використовуємо якісь додаткові терміни, які не знаходять свого тлумачення в проекті закону, то ті терміни треба або додатково розтлумачити, або ж не використовувати взагалі.

Тому, в принципі, міністерство вітає таку ініціативу щодо закріплення

теми саме боротьби з антисемітизмом в національному законодавстві. В той же час, ми просимо комітет зважити на наші зауваження, вони більш широко викладені в документі, та обговорити, зокрема в частині термінології, ці проекти з відповідними науковими та громадськими...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ростислав Володимирович.

Будь ласка, Олена Богдан, позиція Державної служби України з етнополітики та свободи совісті.

БОГДАН О.В. Дякую.

Наш орган на запит Міністерства культури та інформаційної політики надавав аналіз цього законопроекту до міністерства, адже наша служба спрямовується і координується міністром культури та інформаційної політики. Наш аналіз відображений в позиції, поданій міністерством.

Відповідно ми приєднуємося до прохання, висловленого першим заступником міністра, розглянути можливість врахувати ті побажання, рекомендації, які висловлені в позиції міністерства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Дір Лариса Володимирівна, позиція Міністерства закордонних справ України.

ДІР Л.В. Дякую за надане слово.

Наша позиція була надіслана листом на вашу адресу за підписом заступника міністра закордонних справ Василя Боднара, полягає в такому. У законопроекті в першій статті пропонується прийняти визначення антисемітизму і те, що антисемітизм в Україні визнається... антисемітизмом в Україні визнається певне ставлення до осіб єврейського походження, яке виражається в ненависті щодо них.

Пояснювальна записка, яка подається до законопроекту, вона апелює

до визначення, яке прийнялося під час засідання... *(Не чути)* в 16-му році і не кореспондується з цим визначенням. У нас була пропозиція подати те визначення, яке було вже прийнято... *(Не чути)*.

Друге зауваження МЗС, або радше це пропозиція, вона відносилася до того, що законопроектом пропонується врегулювати вже ті положення, в яких законодавство України регламентує це певними нормативно-правовими актами. Зокрема, Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародною конвенцією про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. А відповідальність встановлено 161 статтею Кримінального кодексу України.

В пояснювальній записці також зазначено, і це правда, цю позицію МЗС розділяє, що відповідальність – це добре, але потрібно говорити про запобігання цим злочинам. І в цьому законопроекті жодного положення про освітянську діяльність, про просвіту, про навчання, про Голокост, про донесення до населення і, можливо, включення в підручники гідно представляти історію єврейського народу.

Таким чином, МЗС має три пропозиції щодо доопрацювання законопроекту. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, у нас присутній по цьому питанню Надзвичайний і Повноважний Посол Держави Ізраїль в Україні. Прошу, пан Джоел Ліон. Наскільки я розумію, ви з перекладачем на українську державну мову. Будь ласка.

ЛІОН ДЖОЕЛ. Дякую.

Дорогі депутати! Перш за все, для мене це честь - бути присутнім та бути запрошеним на засідання комітету, де ми маємо змогу обговорити та надати наше бачення стосовно антисемітизму.

На жаль, мої колеги з американського посольства не мали змоги приєднатися до нас сьогодні. Проте вони просили мене, щоб я передав, що

американські колеги підтримують, США підтримує, щоб Україна зафіксувала визначення антисемітизму, саме визначення, яке пропонується організацією IHRA.

Антисемітизм не є проблемою єврейського народу, або Ізраїлю, або США. Антисемітизм є проблемою того суспільства, де є прояви антисемітизму. Це саме проблема суспільства, проблема того, що відбувається навколо нас. І коли є така проблема, перш за все потрібно дати визначення, що це, а потім рухатись далі.

Працююче робоче визначення антисемітизму вже було підготовлено організацією IHRA - міжнародною організацією щодо антисемітизму. І саме це визначення є частиною закону, який ми сьогодні розглядаємо, законопроекту.

На сьогодні 29 країн вже прийняли дане визначення антисемітизму. Серед них такі країни, як: Ізраїль, Німеччина, Румунія, Франція, Великобританія, Литва, Словенія, Молдова.

І для того, щоб ми могли боротися з антисемітизмом, нам потрібно дати визначення, чітке визначення антисемітизму, як це вже зроблено у всіх країнах, які були перелічені.

Законопроект, який ми розглядаємо, дає визначення антисемітизму. Він нам допомагає краще усвідомити, що таке антисемітизм. І ви маєте право виражати свої зауваження щодо даного визначення, оскільки ви являєтесь представниками суверенної країни.

Я вас прошу про те, щоб ви як представники України прийняли, вбачаючи те, що ви представляєте Україну на річниці, на 80-й річниці Бабиного Яру, прийняли визначення антисемітизму і тим самим дали послання всьому світу.

Я вас прошу, щоб ви подумали про Україну, подбали про Україну, і прийняттям цього законопроекту дали чітке повідомлення країнам всім, всьому світу, що Україна теж дає чітке визначення антисемітизму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Будь ласка, пані Катарина Шаупп-Карманн, позиція Посольства Німеччини в Україні. Але я вас дуже прошу: дуже стисло.

ШАУПП-КАРМАНН КАТАРИНА. Дякую.

У мене немає перекладача. Ми підтримуємо те, що шановний посол сказав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хочу також проінформувати народних депутатів - членів нашого комітету, що у мене була окрема зустріч онлайн з пані послом Німеччини в Україні. Вона теж повідомила про те, що вони просять шановних народних депутатів підтримати дану законодавчу ініціативу.

І, будь ласка, позиція Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Пані Людмила Денісова.

ДЕНІСОВА Л.Л. Доброго дня всім! Дякую, пане голову, за надане слово.

Я як Уповноважений і в попередніх скликаннях як народний депутат, ми завжди підтримували таку позицію, що потрібно все ж таки дійсно визначити поняття, що таке антисемітизм.

І коли я стала вже Уповноваженою, вже три роки пройшло, то ми фіксуємо багато звернень, у тому числі про порушення прав людей на рівні такої дискримінації. Практично ми надаємо висновки, що є факти антисемітизму.

І тому ми вивчили даний законопроект. Безумовно, там є деякі нормативні недоліки, але в цілому ми підтримуємо. Можна приймати, якщо, народні депутати, буде така ваша воля, прийняти за основу, а потім уже доопрацювати.

Я трошки прокоментую, що от цим законом (попередніх виступаючих) нібито не визначається, яка ж буде відповідальність, якщо ми от визнаємо, визначимося з таким, що таке саме антисемітизм. Ви знаєте, нам ніхто не заважає тоді використовувати норми Закону "Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні", але чітко буде визначено, формалізовано отаке поняття.

Тому ми підтримуємо даний законопроект і пропонуємо прийняти його за основу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Шановні народні депутати, переходимо до обговорення. Хто хоче прокоментувати і висловити свою позицію щодо даної законодавчої ініціативи?

Будь ласка, народний депутат Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Шановні колеги, законопроект про запобігання та протидію антисемітизму в Україні я обговорював з декількома відомими представниками єврейської громадськості України, в тому числі з відомим правозахисником, віце-президентом Асоціації єврейських громад в Україні Йосифом Зісельсом.

З приводу цього законопроекту. Є також велика стаття відомого експерта з проблем антисемітизму, керівника Групи моніторингу прав національних меншин В'ячеслава Ліхачова, опублікована на сайті "Євреї Євразії" в лютому цього року. Вони висловлюють багато зауважень до законопроекту і вважають, що проект слід відправити на доопрацювання за участю представників єврейських організацій і експертів.

Там серед таких зауважень є, наприклад, таке. Пункт, де йдеться про основи проявів антисемітизму. Цитую: "Заклик приховання або виправдання дій чи заподіяння шкоди особам єврейського походження, в тому числі через радикальні ідеологічні переконання або екстремістські релігійні погляди". Я

підкреслюю, в тому числі, а не тільки... *(Не чути)*.

Тобто, якщо я висловився у тому сенсі, що олігарх Фірташ зі своїм заводом в Криму є, по суті, пособником російських окупантів і що він повинен бути притягнутий до кримінальної відповідальності, а якщо Коломойський завдав значний фінансовий збиток Україні, то виходить, що я вже антисеміт.

Я думаю, що зауваження істотне. І я також вважаю, що законопроект слід відправити на доопрацювання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, хто ще бажає висловитися?

Да, будь ласка, народний депутат пані Неллі Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Доброго дня! В першу чергу хочу подякувати Максиму Аркадійовичу за пропозицію. Проте, в той же час, бачимо, що тут немає суперечки з приводу, скажімо так, необхідності прийняття того законопроекту. Проте все ж таки маємо констатувати, що юридично є ряд неточностей.

Тому я хотіла б задати питання Максиму Аркадійовичу, якщо це можливо, зокрема по двох питаннях. Їх більше, але я думаю, що будемо обходитися двома.

Перше питання якраз стосується того, що назва законопроекту фактично свідчить нам про те, що це законопроект про запобігання та протидію антисемітизму в Україні. В той же час, у законопроекті немає жодного слова про ті можливі заходи, які мають бути спрямовані саме на запобігання антисемітизму. Це перше питання: яка ваша позиція?

І друга позиція. Максиме Аркадійовичу, є формулювання щодо радикальних ідеологічних переконань. Якщо там далі йде "або екстремістських релігійних поглядів". З екстремістськими релігійними поглядами тут, в принципі, все зрозуміло. А от що стосується радикальних

ідеологічних переконань, то тут можуть виникати певні неточності у тлумаченні.

Тому відповідно, яким чином ви плануєте до другого читання, якщо ми рекомендуємо його за основу, усунути чи уточнити поняття саме радикальних ідеологічних переконань?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Дякую, пані Неллі. Я стисло відповів.

Щодо запобігань. Так у нас законодавчо визначено, що зміни до КПК вносяться окремим законом. І у нас є два законопроекти, які... *(Не чути)*, які підписали всі ті, хто підписав цей законопроект. Ми розглядаємо зараз 5109, а мій власний комітет, правоохоронний, буде розглядати 5110, де в 161 статтю вноситься слово "антисемітизм". То відповідальність буде така ж сама, як за вже звичне нам розпалювання, якщо можна так казати, розпалювання ворожнечі та ненависті, не більше не менше. Просто ми окремо визначаємо антисемітизм, бо це, на жаль, окрема річ.

Щодо вашого другого питання: щодо радикальних поглядів. Дивіться, це є норма, яка визначена в світі. І, на жаль, наш український антисемітизм, він нічим не відрізняється від того, що ми маємо скрізь. Ми, як зазначено в нашій Конституції, прямуємо до Європейського Союзу. То було б доцільніше, якби ми вживали європейські норми та стандарти, які існують там. Але я вважаю, що якщо тут є суперечки, ми визначимо це перед другим читанням.

Я дуже стисло ще одну річ скажу. Я почув поважного пана Джемілева, я розумію, про що він каже. Ні, якщо він скаже так про пана Коломойського, то це не буде антисемітизмом. Антисемітизм – це в першу чергу навмисне апелювання до національності. То ми визначимо, про що саме йде мова.

Я також скажу про пані з Міністерства закордонних справ, яка казала

про те, що ми повинні вивчати історію єврейського народу. Я згоден з паном послом Ізраїлю: тут не про єврейський народ, тут про наш народ, український, багатонаціональний. І заклики до вивчення - це справа Міносвіти, це справа Мінкульту, це про інші речі. Я вважаю, що це не буде добре, якщо ми в один законопроект внесемо все з усіх боків. Давайте крок за кроком. Якщо ми побачимо, що нам чогось недостає, ми завжди можемо додати або прибрати, виправити, але ми перші і ми повинні це зробити. Ніхто до нас цього не робив, але потрібно, ви бачите самі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Неллі, чи задоволені ви відповіддю і чи буде від вас пропозиція, що ми робимо по даному законопроекту?

ЯКОВЛЄВА Н.І. Я погоджуюся з тим, що, дійсно, є ряд юридичних все одно зауважень. Дуже аргументована відповідь на перше запитання. А друге запитання будемо в робочому порядку з Максимом Аркадійовичем погоджувати. Але я пропоную рекомендувати Верховній Раді України прийняти даний законопроект (під реєстраційним номером 5109) за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи є ще бажаючі висловитись по даній законодавчій ініціативі?

Якщо немає, у нас є дві пропозиції. Першу пропозицію вніс народний депутат Мустафа Джемільєв – відправити законопроект 5109 на доопрацювання. І друга пропозиція народного депутата пані Неллі Яковлевої – за результатами в першому читанні прийняти за основу.

Буду ставити на голосування пропозиції згідно надходження.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію першу, яку вніс народний депутат Мустафа Джемільєв: рекомендувати Верховній Раді

України законопроект реєстраційний номер 5109 за результатами розгляду в першому читанні відправити на доопрацювання.

ДЖЕМІЛЄВ М. ...*(Не чути)* представників європейських організацій та експертів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що це ми у висновку можемо зазначити, якщо проголосуємо за дану пропозицію щодо цього законопроекту.

Прошу голосувати за цю пропозицію.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Мустафа Джемілев. Не почули. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, дякую. Побачили, але не почули.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Немає.

Олексій Олександрович Кузнецов.

КУЗНЕЦОВ О.О. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Я – утримався, шановні колеги.

Сергій Володимирович Мандзій.

МАНДЗІЙ С.В. Я – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Володимирович Медведчук.

МЕДВЕДЧУК В.В. Я – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Владиславович Новинський. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Проти. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Я – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Поки немає.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую пропозицію Міністерства культури, закордонних справ і Мустафи Джемілева - на доработку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Неллі Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н. І. Я утримаюсь.

І Олександр Любимович попереджав, що він має достроково покинути наше засідання, і відповідно делегував мені свій голос, якщо у нас будуть спірні ситуації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у нас 2 голоси – за, 2 – утримались, 8 – проти. Отже, ця пропозиція не прийнята.

Переходимо до голосування другої пропозиції, яку внесла народний депутат Неллі Яковлева: рекомендувати Верховній Раді України законопроект реєстраційний номер 5109 за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович

КАСАЙ К.І. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Копиленко Олександр Любимович. Зрозумів. Немає.
Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за, шановні колеги.
Сергій Володимирович Мандзій.

МАНДЗІЙ С.В. Я голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Володимирович Медведчук.

МЕДВЕДЧУК В.В. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Владиславович Новинський. Немає.
Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.
Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Поки немає.
Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

У нас 10 голосів – за, 2 – утримались, 0 – проти. Отже, рішення прийнято.

Ми рекомендували Верховній Раді України цей законопроект, 5109, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Шановний Максим Аркадійович, звертаю вашу увагу, що, дійсно, всі листи центральних органів влади і те, що сьогодні казали народні депутати, що законопроект дійсно потребує доопрацювання між першим і другим читанням. Ту пропозицію, яку висловлював народний депутат Мустафа Джемільєв, я думаю, що ми звернемося до Ради національних меншин України і окремо громадської організації, яка об'єднує євреїв в Україні, щоб вони прийняли участь в підготовці, можливо, поправок між першим і другим читанням. А також щоб всі зацікавлені особи щоб контактували в першу чергу з нами як з профільним комітетом, з вами як з автором законодавчої ініціативи, для того щоб ми дійсно вийшли на спільну позицію після голосування в першому читанні.

Також звертаю вашу увагу, я би попросив не згадувати прізвища громадян України, бо потрібно буде на розгляд поправок запрошувати пана Коломойського, бо дуже часто ми його згадуємо.

Дякуємо, колеги. Переходимо до другого питання нашого порядку денного.

На ваш розгляд... *(Шум у залі)* Да, дякуємо, на все добре! Ті, хто запрошені тільки по першому питанню, ми вас не затримуємо. Дякуємо за те, що прийняли участь в нашому засіданні.

Шановні колеги, друге питання. На ваш розгляд пропонується проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо звільнення внутрішньо

переміщених осіб від негативних наслідків невиконання грошових зобов'язань (реєстраційний номер 2329) (поданий народними депутатами України Ткаченком та іншими) (друге читання).

Шановні колеги, хочу нагадати, що поправки та пропозиції до даного законопроекту ми з вами вже розглядали на засіданні 31 березня. Після цього до комітету надійшли зауваження Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України. Відповідно до частини шостої статті 118 Регламенту України в разі, якщо висновки юридичної експертизи та редакційного опрацювання містять зауваження до законопроекту, підготовленого до другого читання чи повторного другого читання, головний комітет може розглянути на своєму засіданні пропозиції, поправки членів комітету, підготовлені з урахуванням таких висновків.

Керуючись даною нормою Регламенту, 20.04 народним депутатом України, членом нашого комітету, та одночасно ініціатором даного законопроекту, Горбенком Русланом Олександровичем до комітету були подані відповідні пропозиції, які враховують принципові зауваження юридичної експертизи.

Таким чином, сьогодні пропонується повторно розглянути пропозиції до даного законопроекту та затвердити його остаточну редакцію вже з урахуванням основних зауважень Головного юридичного управління.

Отже, з урахуванням того, що я сказав, до цього законопроекту надійшло 63 поправки та пропозиції, з яких 3 були відкликані за ініціативи автора народного депутата Соболева. Пропонується: 14 – врахувати, 24 – врахувати редакційно, 16 – врахувати частково та 6 – відхилити. Із вказаними поправками та пропозиціями ви мали змогу ознайомитись із заздалегідь надісланих вам матеріалів та порівняльної таблиці.

Чи є побажання, пропозиції по поправках, шановні народні депутати? Якщо немає, тоді я пропоную остаточну затвердити редакцію законопроекту, запропоновану комітетом у порівняльній таблиці, та рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України

"Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо звільнення внутрішньо переміщених осіб від негативних наслідків невиконання грошових зобов'язань (реєстраційний номер 2329) за результатами розгляду прийняти в другому читанні та в цілому.

Якщо не буде зауважень, пропозицій, шановні народні депутати, тоді ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу проголосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Так, напевно, вже немає.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Шановні друзі, дякую секретаріату нашого комітету, який допоміг знайти нам з юридичним управлінням та вийти на редакцію, яка задовольнила всі сторони. Та прошу підтримати і голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Немає.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую - за, шановні колеги.

Сергій Володимирович Мандзій.

МАНДЗІЙ С.В. Я голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Володимирович Медведчук.

МЕДВЕДЧУК В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вадим Владиславович Новинський. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Немає.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Утримаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. 11 – за, рішення прийнято
одноголосно.

Переходимо до розділу: законопроекти, з опрацювання яких комітет не

є головним. Третє питання нашого порядку денного. На ваш розгляд пропонується проект Закону про внесення змін до Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації, (реєстраційний номер 4110), поданий Кабінетом Міністрів України.

Шановні колеги, звертаю вашу увагу, що по даному питанню головним комітетом визначено Комітет з питань транспорту та інфраструктури.

По третьому питанню у нас запрошувалися: Абрамович Дмитро Васильович, перший заступник міністра інфраструктури України.

АБРАМОВИЧ Д.В. Доброго дня, шановні народні депутати. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня! Дякуємо.

Кушпіль Дмитро Сергійович, генеральний директор Директорату авіаційного транспорту Міністерства інфраструктури України.

КУШПІЛЬ Д.С. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Більчук Олександр Васильович, голова Державної авіаційної служби України.

БІЛЬЧУК О.В. Доброго дня! Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зелінський Ігор Леонідович, заступник голови Державної авіаційної служби України.

БІЛЬЧУК О.В. Я від Державної авіаційної служби. Думаю, буде достатньо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Достатньо одного, так. Тут багато представників від Державної авіаційної, тоді не буду зачитувати.

Двойленко Іван Володимирович, заступник голови Державної міграційної служби України.

ДВОЙЛЕНКО І.В. Доброго дня! Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кашуба Олександр Євгенович, начальник Управління координації діяльності авіації Міністерства внутрішніх справ України.

КАШУБА О.Є. Доброго дня! Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Романюк Сергій, начальник служби відділу застосування авіації Державної прикордонної служби України.

РОМАНЮК С. Доброго дня! Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Затварський Іван, представник Міністерства цифрової трансформації України.

ЗАТВАРСЬКИЙ І. Доброго дня, колеги! Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Науменко Сергій Миколайович, начальник Управління авіації та поліції, представник Національної поліції України. Немає.

Отже, шановні колеги, для представлення законопроекту, з урахуванням того, що це є законопроект, поданий від Кабінету Міністрів України, запрошується Дмитро Васильович Абрамович, перший заступник міністра інфраструктури України.

Будь ласка.

АБРАМОВИЧ Д.В. Дякую, Дмитро Валерійович.

Шановні народні депутати, дійсно, Кабінетом Міністрів внесено проект Закону про внесення змін до Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації.

Проектом закону пропонується доповнити пункти 61 і 62 Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації, затвердженої відповідним законом, нормою щодо можливості пред'явлення для повітряних перевезень в межах України замість паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон е-паспорта або е-паспорта для виїзду за кордон, які застосовуються у додатку "Дія".

Дуже простий проект закону, але в умовах існування на території країни, і відповідно у всьому світі, COVID-19, полегшить у тому числі нам життя, зважаючи на те, що ми переведемо увесь цей процес в безконтактну. Прохання підтримати.

Поряд з цим, хочу одночасно зазначити, що одним з найбільш таких класичних питань, оскільки ми вже пройшли розгляд цього проекту в декількох комітетах Верховної Ради України, є те, що, зауважую, цей проект стосується лише авіаційних перевезень в межах нашої країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, позиція Державної авіаційної служби України, Олександр Васильович Більчук.

БІЛЬЧУК О.В. Шановний голову, шановні народні депутати, Державна авіаційна служба повністю підтримує даний законопроект, і він дійсно спростить процедури і прибере ті існуючі зараз непорозуміння, які виникають в аеропортах України. Тому що ми маємо два процеси при проходженні в аеропорту України: це реєстрація, яка вже дозволяється по е-

паспорту робити, а проходження на авіаційну безпеку ще тільки по паспорту громадянина України.

Тому, щоб прибрати повністю ці два таких неузгодження, цей законопроект є дуже нагальним, я його підтримую. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, позиція Державної міграційної служби України, Двойленко Іван Володимирович.

ДВОЙЛЕНКО І.В. Доброго дня всім присутнім! Ми також підтримуємо законопроект. З технічної точки зору ми вже реалізували всі питання верифікації даних в е-паспорті, підтвердили його працездатність. Тому з технічної точки зору ми не бачимо ніяких заперечень і просимо підтримати таке рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кашуба Олександр Євгенович, позиція Міністерства внутрішніх справ України.

КАШУБА О.Є. Доброго дня, пане голово і присутні всі колеги! Від Міністерства внутрішніх справ підтримуємо...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Напевно, якісь проблеми з інтернетом...

КАШУБА О.Є. ...пропозиції, тому що це... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. У вас пропадає інтернет.

КАШУБА О.Є. Ми підтримуємо пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми почули саме головне, що ви підтримуєте. Дякую, Олександр Євгенович.

Позиція Державної прикордонної служби України, Романюк Сергій.

РОМАНЮК С. Доброго дня! Пане голово, підтримує пропозицію Державна прикордонна служба України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція Міністерства цифрової трансформації України, Затварський Іван.

ЗАТВАРСЬКИЙ І. Доброго дня, шановні колеги. Мінцифра підтримує, і просить проголосувати "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, до нас приєднався, бачу, міністр юстиції України Малюська Денис Леонтійович. Доброго дня. Висловіться, будь ласка, позиція Мін'юсту щодо даної законодавчої ініціативи.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Не заперечуємо проти прийняття, хоча ця ініціатива не є нашою профільною. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, шановні колеги, ми почули позицію центральних органів виконавчої влади. Фактично всі, хто буде стикатися з наслідками можливого прийняття даного законопроекту, всі висловилися позитивно щодо прийняття.

Звертаю вашу увагу, що до нашого комітету надійшли висновки щодо вказаного законопроекту, а саме: Головне науково-експертне управління у

своєму висновку висловило зауваження до проекту, зокрема щодо включення до основного тексту програми, що затверджена законом, норм тимчасового характеру, що не узгоджується з природою закону як постійно діючого нормативно-правового акту, також вказує, що проект має деякі вади техніко-юридичного характеру.

Комітет з питань бюджету прийняв рішення, що проект закону України, поданий Кабміном, не матиме впливу на показники бюджету. Комітет з питань інтеграції з Європейським Союзом у своєму висновку зазначив, що проект закону за своєю метою не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України, водночас потребує висновку Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Будь ласка, Людмила Леонтіївна, ваша позиція щодо даного законопроекту.

ДЕНІСОВА Л.Л. Ми побачили даний законопроект, зробили його ревізію. І ми підтримуємо, у нас немає ніяких зауважень до цього законопроекту в межах наших повноважень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Шановні колеги, якщо є бажання висловитись по даній законодавчій ініціативі, будь ласка, серед народних депутатів України – членів нашого комітету.

Якщо немає, з урахуванням того, що ми почули тільки позитивні відгуки, пропонується наступне рішення нашого комітету: звернутись до Комітету з питань транспорту та інфраструктури з пропозицією рекомендувати Верховній раді України проект Закону України про внесення змін до Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації (реєстраційний номер 4110), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Прошу шановних народних депутатів проголосувати за дану пропозицію.

Бойко Юрій Анатолійович. Немає.

Горбенко Руслан Олександрович. Руслан Олександрович, проголосуйте, будь ласка. Йдемо далі.

Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Копиленко Олександр Любимович. Немає.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую - за, шановні колеги.

Сергій Володимирович Мандзій.

МАНДЗІЙ С.В. Я голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Володимирович Медведчук.

МЕДВЕДЧУК В.В. Я голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новинський Вадим Владиславович. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Немає.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз. Пане Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

Немає.

Пані Неллі Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Я бачу, Руслан Олександрович, проголосуйте, будь ласка.

ГОРБЕНКО Р.О. Я вибачаюсь, шановний головуєчий. Підтримую. Вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. У нас 10 голосів – за. Рішення прийнято одноголосно. Рухаємося далі. Дякую присутнім по даному законопроекті за вашу позицію, за те, що прийняли участь у нашому засіданні. Ми вас не затримуємо.

Переходимо, шановні колеги, до питання четвертого. На ваш розгляд пропонується проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо основ соціального захисту заручників та інших осіб, потерпілих від терористичного акту (реєстраційний номер 4579), поданий народним депутатом України Геращенко Іриною Володимирівною

та іншими народними депутатами України.

Повідомляю, шановні народні депутати, що головним комітетом з розгляду законопроекту визначено Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

По даному питанню ми запрошували: Геращенко Ірина Володимирівна, народний депутат, автор даної законодавчої ініціативи. Ірина Володимирівна, доброго дня. Ми бачимо, ви присутні на нашому засіданні.

Яременко Ігор Олександрович, заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Ігор Олександрович.

ЯРЕМЕНКО І.О. Доброго дня! Я присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Двойленко Іван Володимирович, заступник Голови Державної міграційної служби України.

ДВОЙЛЕНКО І.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня ще раз.

Кольчик Олена Миколаївна, керівник експертної групи з питань соціального захисту окремих категорій населення Директорату адресної соціальної підтримки населення та розвитку соціального інспектування Міністерства соціальної політики України.

КОЛЬЧИК О.М. Доброго дня, шановні депутати!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня!

І чи є у нас присутні від Міністерства фінансів України? Нікого немає. Листи надходили, що попередньо повинні були когось відправити.

Отже, шановні колеги, надаю слово для представлення автору даної законодавчої ініціативи народному депутату Геращенко Ірині

Володимирівні. Пані Ірино, будь ласка, вам слово. Увімкніть, будь ласка, мікрофон, ми вас не чуємо.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую, шановні колеги.

Дуже коротко. Очевидно, що за сім років війни російсько-української у нас сотні, а то і тисячі громадян, на жаль, були незаконно утримувані з боку проросійських бойовиків, або і самої Російської Федерації, в тюрмах на окупованих територіях Донецької, Луганської областей, Криму і в самій Російській Федерації. І очевидно, що, по-перше, що ці люди повинні отримати відповідний статус, чи то вони були військовополоненими, чи заручниками, чи політв'язнями Кремля. Власне, це перша історія.

А друга – і вони, і їх родини, особливо в умовах, коли фактично заблоковано питання звільнення незаконно утримуваних осіб, потребують підтримки з боку держави і захисту. Зокрема, йдеться про юридичний захист, в тому числі така соціальна реабілітація і фінансова підтримка.

Власне, за попередні роки, ми (тоді працював в парламенті шановний пан Лубінець) зробили певні кроки в цьому напрямку, надзвичайно важливі. Ті заручники, яких нам вже вдалося витягувати на останньому етапі перебування нашої команди у владі, вони отримували 100 тисяч гривень такої підтримки для того, щоби просто хоча би в перші дні там реінтегруватися до мирного життя, розпочати його, проходили так само таку медичну підтримку. Але все це було з доброї волі тодішньої влади. Потім нова команда ці 100 тисяч залишила, але вони не були законодавчо закріплені, це було рішення уряду.

І зараз лишаються такі жахливі ще випадки, наприклад, ну, нагрімилій випадок, Ігор Козловський, відома на весь світ людина, професор. Він має дуже важко хвору дитину, син в нього інвалід, власне, через нього залишався він в окупованому Донецьку. Три роки провів в ув'язненні бойовиків, зараз вийшов з ув'язнення і не має, де жити.

Мільйони таких історій, не мільйони, вибачте, а сотні таких історій. Ф,

власне, ці люди просять, аби їх родини, особливо сьогодні, коли питання звільнення заручників фактично заблоковане, психологічної, соціальної реабілітації, а також підтримки юридичної для підготовки колективного позову до тих людей, які незаконно їх утримували в тюрмах, і до Російської Федерації, яка все це ініціювала.

Попередній парламент прийняв законопроект про статус заручників, політв'язнів, військовополонених, який ми напрацьовували разом з самими організаціями, які працюють в сфері захисту прав людини, родинами заручників. І в першому читанні ми такий законопроект прийняли.

На жаль, новий парламент не взяв цей законопроект в список тих, які стали перехідними, і ми не ухвалили його в цілому. І все це проводилося під гаслом, що новий парламент, Офіс Президента або ж профільне міністерство розроблять такий свій законопроект.

Ну, пройшло вже 2 роки, ми бачимо, немає такого, на жаль, законопроекту, а питання, ну, сьогодні гостро стоїть питання звільнення людей. Якщо Україна, вона дійсно докладає до цього зусиль, не може витягти заручників з Росії, з окупованого Криму і Донбасу, тому що країна-окупант це блокує, найменше, що ми можемо зробити, це підтримати родини незаконно утримуваних і надати їм певну допомогу. Про це і йдеться в законопроекті, який підписаний депутатами майже всіх фракцій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірина Володимирівна.

Переходимо до позиції центральних органів виконавчої влади.

Яременко Ігор Олександрович, будь ласка, позиція Міністерства реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

ЯРЕМЕНКО І.О. Доброго дня, шановні колеги. Доброго дня, пане головуєчий.

На жаль, до нас офіційно цей документ не заходив на розгляд. Але я можу сказати, що в цілому ми ідею підтримки громадян України, зокрема,

тих хто був незаконно позбавлений волі на тимчасово окупованих територіях, звичайно, підтримуємо.

Більше того, у нас на підставі рішень уряду відбуваються регулярні засідання відповідної міжвідомчої комісії. І буквально вчора, до вашого відома, я як голова комісії цієї проводив чергове засідання, на якому було ухвалено рішення щодо виділення допомоги більше ніж 90 особам.

Комісія розглядає два види фактично допомоги. Перше - це правова так звана допомога, тобто це допомога, яка виділяється родинам на те, щоб забезпечити оплату адвокатів в першу чергу для людей, які на сьогоднішній день знаходяться за ґратами на тимчасово окупованих територіях або на території Російської Федерації. І друга частина - це ті особи, які були незаконно позбавлені волі з політични в першу чергу мотивів, але були звільнені.

Тому я не можу сказати, що така робота не ведеться. Ми досить активно працюємо, кожного місяця комісія збирається і ухвалює рішення на підставі звернень громадян, які мають на це право.

В той же час ми, безумовно, підтримуємо ідею законодавчого унормування, яка полегшить нам як міністерству роботу в цьому напрямку і дозволить робити її більш комплексно. В той же час, ми думаємо, що таке законодавче врегулювання має бути зроблено окремим законопроектом, а не у вигляді змін до законопроекту щодо терористичних актів.

У нас є деякі питання щодо термінів, які запропоновані в цьому проекті закону та інших положень, ми будемо готові їх надати офіційно у вигляді листа для розгляду ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Двойленко Іван, позиція Державної міграційної служби України.

ДВОЙЛЕНКО І.В. Доброго дня ще раз всім присутнім! Державна міграційна служба в цілому підтримує законопроект у межах компетенції.

При тому пропонуємо статтю 20 законопроекту викласти в редакції в частині іноземців, що "іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України на законних підставах". На сьогодні редакція стосується тільки тих іноземних громадян, які перебувають з посвідкою на постійне перебування. Ми таким чином звужуємо коло іноземних громадян, які законно перебувають, обмежуючи тих громадян, які перебувають з посвідкою на тимчасове перебування із візовою відміткою.

Тому ми пропонуємо покрити таку ситуацію для всіх іноземців. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кольчик Олена Миколаївна, позиція Міністерства соціальної політики України.

КОЛЬЧИК О.М. Міністерство соціальної політики України не підтримує законопроект. По-перше, реалізація зазначених положень призведе до збільшення видатків до державного бюджету; по-друге, спричинить дискримінацію в частині розміру виплати одноразової допомоги військовослужбовцям, працівникам служб центральних і місцевих органів, яка наразі становить від 5 до 10 прожиткових мінімумів. А тут пропонується не менше ніж 100 тисяч гривень і 50 тисяч гривень.

По-друге, цей законопроект суперечить нормам Закону "Про соціальні послуги", оскільки Законом "Про соціальні послуги", одним із чинників, зумовлює надання послуг... обставин людям, які негативно впливають на життя та стан здоров'я, розвиток особи, функціонування сім'ї, яка потребує певної допомоги і не може подолати самотійно.

Крім цього, не зрозумілим є визначення в законопроекті - стаття 20 прим.1... вибачте, так, 20 прим.1 "Надання безоплатного житла". Це соціальне житло, тимчасове житло? Ну, зрозуміло, там професійну реабілітацію якось можна зрозуміти визначення, працевлаштування. А що надання житла? Це безоплатне, тимчасове? Тобто не зрозуміло вообщє, яке

житло ми повинні надавати. Тобто це покладено на державний бюджет додаткові видатки.

Тобто позиція Мінсоцполітики - не підтримувати зазначений законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Ваша позиція, Людмила Леонтіївна.

ДЕНІСОВА Л.Л. Дякую за надане слово і можливість донести свою позицію.

Безумовно, ми вважаємо, що це дуже важливий законопроект, тому що визначення термінології – це завжди важливо не тільки для країни, щоб забезпечувати ті чи інші виплати, а перш за все для тих людей, яких ми досі не можемо повернути, які є заручниками, які є військовополоненими, які є політичними в'язнями. І, як правильно сказали, я підтримую Ірину Герашенко, що і в Російській Федерації, і в окупованому Криму, і на сході країни. Але у нас є деякі зауваження щодо визначення періоду антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил, і тому там треба внести деякі уточнення, що все ж таки, коли сплине дворічний термін, то це практично не можна реалізувати, даний законопроект, якщо він буде підтриманий.

І потім, ми все ж таки бачимо, що є деяка дискримінація між наданням одноразової грошової допомоги для осіб, які постраждали від терористичного акту (це стаття 20 прим.3), а потім є родиною загиблого (20 прим.5) - там 50 тисяч. Тому ми думаємо, що тут привести до відповідності якоїсь однієї суми. А так, в цілому ми підтримуємо, безумовно. Це можливо розглянути в межах бюджету, але це вже не повноваження Уповноваженого.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, перед тим як ми перейдемо до обговорення, хочу повідомити вам, що надійшли висновки до даного законопроекту до нашого комітету. А саме: Комітет Верховної Ради України з питань бюджету ухвалив рішення, що проект є таким, що має вплив на показники державного і місцевих бюджетів.

Водночас звертаю увагу, що в фінансово-економічному обґрунтуванні, за твердженням авторів, на момент внесення законопроект не передбачає додаткових видатків з державного бюджету України.

Міністерство фінансів України надіслало лист щодо непідтримки поданого законопроекту. Решта центральних органів виконавчої влади, ви чули, свої позиції висловило.

Отже, шановні народні депутати, хто хоче висловитися по даній законодавчій ініціативі? Будь ласка.

Якщо бажаючих немає, шановні колеги, ми повинні виходити на якесь рішення. Перед тим, як запропонувати рішення, Ірина Володимирівна, можливо, у вас є коментарі щодо зауважень, які пролунали від Міністерства соцполітики, Державної міграційної служби, Офісу Уповноваженого з прав людини?

ГЕРАЩЕНКО І.В. Щодо Міністерства соцполітики, абсолютно справедливе зауваження. Мова йде, безумовно, про тимчасове соціальне житло, яке необхідне людям ...*(Не чути)* самі знаєте, це можуть підтвердити всі, хто безпосередню участь до звільнення заручників. Часто люди повертаються, коли в них все залишилося на окупованій території. Тут потрібно передбачити певний термін, який надає держава, для того щоби людина могла стати на ноги. Це може бути рік, це може бути потім, можливо, якийсь кредит на житло, ну, тобто ми готові допрацювати це до другого читання.

Позицію Державної міграційної служби теж підтримую, ці поправки

можуть бути внесені.

Мені здається, що от прозвучали важливі речі від Міністерства реінтеграції і пані Денісової, що держава і так взяла на себе зобов'язання певні, і в нас вже певна традиція з 17-го року: люди, кого ми звільняємо, а мова ж не йде не про мільйони, про тисячі, це мова йде про десятки або сотні людей, вони отримують ці 100 тисяч гривень. І це було завжди, і Мінсоц цим займався, цими списками. Більше того, перевіряли... *(Не чути)* дійсно, навпаки, шановні колеги, якщо ми закріпимо статус і там буде розписано, що людина має статус заручника, політв'язня, військовополоненого, а не дезертир, або невідомо кого нам в списки напхають, щоб просто реалізувати для галочки процес звільнення і отримати тих, хто їм потрібен, ми ще законимо на цьому. Тому що на сьогодні Мінсоц видавало оці 100 тисяч усім, кого звільнили, а потім з'ясовувалося, що там були не зовсім іноді гідні люди.

Тому мені здається, що якщо ми законодавчо закріпимо те, що сьогодні відбувається, а це і надання медичної такої допомоги в перші дні після звільнення, і ці 100 тисяч є ключове, ключова норма цього закону – це допомога в юридичному позові потім, для того щоб люди могли юридично захистити свої права за незаконне утримання, ми цим зробимо послугу, навпаки, українському бюджету, ну і, звичайно, захисту прав людини.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірина Володимирівна.

Шановні колеги, члени нашого комітету, чи є бажаччі висловитися по даній законодавчій ініціативі?

Да, будь ласка, народний депутат Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Я пропоную прийняти такий важливий законопроект за основу в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Мустафа.

Шановні колеги, чи будуть інші пропозиції? Якщо інших пропозицій немає, то ставлю на голосування пропозицію народного депутата Мустафи Джемільєва: рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки внести пропозицію до Верховної Ради України – проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо основ соціального захисту заручників та інших осіб, потерпілих від терористичного акту (реєстраційний номер 4579) (поданий народним депутатом України Геращенко та іншими депутатами України) за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Прошу голосувати.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Копиленко Олександр Любимович. Олександр Любимович, проголосуйте, будь ласка.

КОПИЛЕНКО О.Л. Як і мої колеги, я утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнецов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. я Голосую "за", шановні колеги.

Сергій Володимирович Мандзій.

МАНДЗІЙ С.В. Я утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Володимирович Медведчук.

МЕДВЕДЧУК В.В. Я утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Владиславович Новинський. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Я утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Немає.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз. Немає.

Пані Неллі Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Я утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 9 голосів – утримались, 3 голоси – за. Дана пропозиція не набрала достатньої кількості голосів.

Шановні колеги, якщо у нас ця пропозиція не набрала голосів, тоді я

можу запропонувати пропозицію повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Чи будуть інші пропозиції, шановні народні депутати?

Якщо не будуть, ставлю на голосування пропозицію: рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки внести пропозицію до Верховної Ради України - проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо основ соціального захисту заручників та інших осіб, потерпілих від терористичного акту (реєстраційний номер 4579), поданий народним депутатом України Геращенко та іншими народними депутатами, за наслідками розгляду в першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Прошу голосувати.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Копиленко Олександр Любимович.

КОПИЛЕНКО О.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнецов.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую - за, шановні колеги.

Сергій Володимирович Мандзій.

МАНДЗІЙ С.В. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Володимирович Медведчук.

МЕДВЕДЧУК В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вадим Владиславович Новинський. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Немає.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз. Немає.

Пані Неллі Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

11 голосів - за. Рішення прийнято одногосно.

Дякую, Ірино Володимирівно, за те, що прийняли участь в засіданні нашого комітету.

Рухаємося далі. Шановні колеги, переходимо до п'ятого питання порядку денного. По п'ятому питанню у нас присутні: Малюська Денис Леонтійович, міністр юстиції України, та Дука Олег Анатолійович, начальник Білоцерківського центру підвищення кваліфікації персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України.

Олег Анатолійович, ви присутні?

ДУКА О.А. Доброго дня. Так, присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, шановні колеги, на засіданні 31 березня ми з вами ухвалили рішення заслухати на засіданні комітету міністра юстиції України Малюську Дениса Леонтійовича з питань, віднесених до предметів відання нашого комітету.

Ми розглядали це вже не одне засідання нашого комітету. Ми надсилали рішення нашого комітету. Нагадую, вам... Я не буду нагадувати всю передісторію розглядів, хочу тільки нагадати, що рішення комітету від 17.02 було направлено, звернення до міністра юстиції. Не буду його перелічувати. Єдине, хотів би зразу попросити прокоментувати, Денис Леонтійович, вас. Ми в своєму рішенні задавали в тому числі конкретні запитання. А саме: 4 березня 2021 року до комітету надійшла інформація Міністерства юстиції України, в якій, зокрема, зазначено, що Наказом Міністерства юстиції України від 26.01 № 141 про звільнення 27 січня 21-го року полковника внутрішньої служби Чукіна звільнено з посади начальника державної установи "Бердянська виправна колонія".

Натомість з інших джерел, що прозвучали на засіданні комітету, ми отримали інформацію, що в січні Наказом від 26 січня № 142 керівника

колонії № 77 Чукіна переводять на роботу в Київ в центральний апарат. Коротич, його заступник, спочатку на підставі рапорту від 23.02.2021 року звільнений із займаної посади та направлений до подальшого проходження служби до Південно-східного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції. Натомість в цьому ж самому Наказі № 142 Коротич призначається на посаду начальника виправної колонії № 77.

У своєму рішенні комітет і в листі, який я особисто підписував, ми окремо просили вас надати інформацію, як так відбулося з приводу двох різних наказів, де в одному ви спочатку людей: одного - звільнили, іншого - перевели на іншу посаду. А потім виявляється, через 4 дні, здається, що одного керівника ви перевели в центральний апарат, а його заступника призначили на посаду керівника Бердянської колонії № 77.

Після вашої відповіді я надам можливість прокоментувати народного депутата Костянтина Івановича Касая, який згідно нашого рішення зробив моніторинговий візит до Бердянської колонії, що він там побачив, яка зараз там ситуація, щоб теж народні депутати були повідомлені. Дякую.

Будь ласка, Денис Леонтійович.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую, пане голову. Ми вже пояснювали цю історію кілька разів народним депутатам, які звертались з цим самим запитанням. Питання було в помилці, допущеній під час підготовки наказу. Тобто в наказі фігурувало про звільнення, хоча насправді зміст наказу був про переведення.

Відповідно цю помилку потім виявили, відповідно назву наказу відкоригували. Однак назва наказу не впливає на його зміст, ну, і наказ був виконано, все було б переведено на нову посаду, іншу посаду, відповідно з виправної колонії було прибрано.

Що стосується щодо інших заходів, відображених у ваших запитах і зверненнях, і рішеннях комітету, ми теж їх ретельно відпрацювали. Я думаю,

пан Касай розкаже і про свої висновки після відвідин разом з іншими, безумовно, депутатами. А також я потім зможу прокоментувати щодо подальшого плану дій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Доброго дня ще раз, колеги, присутні. Я теж не хотів би зараз знову піднімати ці питання і розповідати ті деталі, які ми при відвідуванні колонії номер 77... І відповідні висновки зроблені, вони є публічними.

Це є відповідний висновок пані Батуринської Валерії (це представник Офісу Уповноваженої), також пана Олександра Павліченка, який зараз присутній на комітеті. І з нами ще була Альона Вербицька.

В принципі, не буду заходити в глибину цієї історії. Вона, ще раз хочу сказати, що вона є публічна і відкрита в мережах.

Для себе я зробив багато висновків, і те, що я там побачив, я провів декілька з конструктивних розмов, я вважаю, із шановним паном міністром. Я не буду зараз, мабуть, за міністра говорити. Я прошу Дениса Леонтійовича прокоментувати. І, в принципі, я вважаю, що ми з ним дійшли, я не можу сказати, що згоди, але в нас є певне розуміння і, мабуть, шлях в майбутнє що стосується колонії 77.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Денис Леонтійович.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую, пане голово, дякую, пане Касай.

У нас дійсно є спільне бачення того, яким чином можна цю проблему вирішити, знявши всі запитання. Мова йде, безумовно, про можливість закриття установи номер 77.

Така можливість була розглянута, ми дійсно таку ідею не відкидаємо і

підтримуємо. Але в нас є зустрічне прохання до комітету, якщо буде можливість, з тим щоб ми не переливали з пустого в порожнє і просто щоб не перекладали з хворої голови на здорову. Тобто в нас є ряд законсервованих установ, одна з яких, в принципі, була чудовою з тим, щоб після модернізації зробити зразковою, модельною для усієї України.

Тому я просив би підтримати нашу позицію про те, що установа номер 77 може бути закритою і буде закритою, проте переведення людей, які там знаходяться, буде відбуватися паралельно із запровадженням модельної установи, на яку потрібно виділити додаткове... ну, не додаткове, а просто фінансування, з тим щоб ми показали реально усій системі, як повинні працювати установи виконання покарань.

Тому що зараз я розумію, що більшість присутніх, а, можливо, і всі, розуміють, що до цього часу історично практикувалися дві моделі роботи з ув'язненими: одна модель - це коли, по суті, вони робили, що завгодно, по суті, кримінальні авторитети керували установами; інша модель часто перегинала палку, де адміністрація застосовувала насилля з тим, щоб ув'язнені дотримувалися дисципліни. І схожі моделі працювали по всіх країнах колишнього СРСР.

Це неправильно, ми з цим боремося, і багато в чому проблемні моменти зняті. Але щоб до кінця довести, як система повинна працювати, нам треба показати зразок. І зразок - це може бути модельна установа, на яку ми могли б розраховувати, відповідно відкривши додаткові місця у кількості, рівній, або приблизно рівній, установі номер 77. Мова йде про близько 300 місць для ув'язнених. От паралельно ці два процеси рухати і було б чудово.

Крім того, оскільки мова про переведення чи закриття колонії 77, за нашими розрахунками, може йти вже десь початок цієї процедури десь влітку, в нас залишається ще кілька місяців повноцінного функціонування цієї установи. Тому ми теж передбачаємо з тим, щоб зняти багато застережень, у нас є кандидат на тимчасового керівника цієї установи протягом такого переведення і до такого моменту. Це людина, яка

зарекомендувала себе, це жінка, Щербак Олена, яка зарекомендувала себе як людина, яка впроваджує нові, гуманні практики поводження з ув'язненими.

Відповідно це тимчасовий захід, на кілька місяців, це новий керівник, щодо якого є прекрасні рекомендації. Але, менше з тим, паралельно і рух по закриттю установи, переведенню ув'язнених в нове приміщення з новими методиками роботи з таким ув'язненими.

Дякую за увагу. Це в загальному образ того, що ми з паном Касаєм напрацювали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Колеги, я вас прошу і пропоную підтримати дійсно ці напрацювання, які у нас є з паном міністром. Тому що, звичайно, що однією критикою і без допомоги народних депутатів у самого міністерства ніякої, мабуть, конструктивної роботи не буде.

Так що я тут пропоную нам піти разом по шляху дійсно нормальної співпраці і повного розуміння.

Так що, колеги, дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

У мене з цього питання є запитання. Денис Леонтійович, скажіть, будь ласка, а от ви запропонували призначити жінку на посаду керівника. В який термін ви плануєте це зробити?

МАЛЮСЬКА Д.Л. Це залежить від її можливості, тому що вона перебуває в іншому місті - в Мелітополі, вона в установі виконання покарань працює. Але це буде дуже оперативно. За нашими розрахунками, це десь тиждень-два - і цей керівник вже буде працювати в установі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Приймається.

Хотілось би почути позицію Людмили Леонтіївни як людини, яка профільно займається і розуміє чітко, що там відбувається, як ви відноситеся до пропозиції, яку зараз озвучив пан міністр щодо можливого закриття 77 Бердянської колонії.

ДЕНІСОВА Л.Л. Я думаю, що таке оперативне втручання, хірургічне майже втручання, я підтримую. Я думаю, що це буде така можливість, все ж таки я тут згодна з паном міністром, що неможна так відразу ...*(Не чути)* цих 27 заморожених перенесли. Безумовно, треба підготуватися під це, щоб знову всіх цих людей, які сьогодні охоронцями майже працюють, не перевести в іншу колонію, щоб вони такі ж вчинки робили, як тут зараз у 77-ій.

І тому я, звичайно, підтримую, я знаю ту жінку, про яку зараз говорить пан міністр. Я думаю, що ми їй в тому числі допоможемо, щоб все було добре. І я вдячна за це рішення була б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Я думаю, що для нас як для народних депутатів дуже важлива саме ваша позиція.

Дякую, Денис Леонтійович, за те, що знайшли...

КАСАЙ К.І. Пане головуючий, прошу вибачення. Я би попросив вас надати слово Олександрю Павліченку, так як він був і в 2015 році в 77 колонії, і ми 8 квітня теж були з ним. Я думаю, що там 2-3 хвилини йому надати слово...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів. Я точно не думаю, що народні депутати будуть виступати проти, щоб почути позицію відомого правозахисника Олександра Павліченка. Будь ласка.

ПАВЛІЧЕНКО О.М. Дуже дякую за слово, пане Дмитре.

Шановні народні депутати, шановний пане міністре, дякую за дуже розумне, як на мене, компромісне рішення, і підтримую вашу позицію щодо того, що має бути створений модельний пілотний проект з цією Уманською колонією. І це дуже важливий приклад взагалі для системи, що є можливість, по-перше, відреагувати таким чином, який приносить результат для засуджених безпосередньо. Я думаю, що ми повернемося до питання того, що відбувалося, як було розслідування належним чином, але це зараз не предмет цього розгляду.

Я хочу справді подякувати вам за результат, який на сьогоднішній день досягнуто, і не зупинятися на цьому, тому що ми не ставимо крапку, ми ставимо лише багатокрапки для того, щоби і надалі працювати над змінами в пенітенціарній системі.

І останнє, що скажу. Це повністю вписується в стратегію реформування, яку ви зараз розробляєте і над якою так само ми працюємо до 2025 року. І безпосередньо щодо модельного впровадження отаких от модельних колоній, про яку ви сьогодні говорили, я думаю, що це теж у контексті цієї стратегії.

Отож рухаємося далі, і я тільки можу привітати цей сьогоднішній результат і цей компроміс, який є позитивним для всіх тих, хто потерпав від тих жорстоких умов, які були зареєстровані нами навіть і в 2015-му, і ось у 2021 році. Сподіваюся, що ситуація зміниться і слова переходять у справи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє. Дякую від себе.

Напевно, дійсно це компромісне рішення, дуже виважене. Напевно, вперше, при всій повазі до Міністерства юстиції, напевно, вперше ми почули позицію, що якщо є зауваження з боку народних депутатів, то профільне Міністерство шукає таке компромісне рішення, яке б задовольнило в першу чергу права людей, які було порушено. Дякуємо за це.

З приводу інших питань. Панє міністре, шановні народні депутати,

інформую вас що до Верховної Ради і до комітету звернувся начальник Білоцерківського центру підвищення кваліфікації персоналу Державної кримінальної виконавчої служби України Дука Олег Анатолійович у зв'язку з ініціюванням Міністерством юстиції України ліквідації цього відомчого органу освіти.

Ми написали звернення до Прем'єр-міністра України з приводу того, що можливе закриття центрів підвищення кваліфікації персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України білоцерківського, дніпровського, хмельницького шляхом утворення на їх базі структурних підрозділів Академії Державної пенітенціарної служби без проведення належного обговорення та врахування негативних наслідків такої реорганізації може призвести до втрати напрацьованого прогресивного досвіду.

Не буду перелічувати далі. Можу сказати, що відповіді поки від Прем'єр-міністра ми не отримали. Ми вирішили сьогодні на засідання запросити пана Олега Анатолійовича Дуку, щоб він висловив своє занепокоєння тим, що відбувається, і ми попросимо пана міністра їх прокоментувати. Можливо, так само можемо вийти на якесь там спільне компромісне рішення. Дякую.

Будь ласка, слово Олег Анатолійович. Але звертаю вашу увагу на регламент – до п'яти хвилин. Будь ласка.

ДУКА О.А. Дякую.

Шановний пане голово, члени комітету, шановні присутні! Від імені колективу Білоцерківського центру підвищення кваліфікації персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України перш за все хочу висловити слова поваги і вдячності комітету за небайдужу реакцію на наші звернення та за можливість виступити.

17 березня Кабінет Міністрів схвалив ініціативу Мін'юсту щодо ліквідації центрів підвищення кваліфікації персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України, а саме білоцерківського,

дніпровського, хмельницького, шляхом утворення на їх базі структурних підрозділів Академії Державної пенітенціарної служби.

Ініціюючи прийняття цього рішення, Мін'юст оперував необхідністю проведення реформ у сфері освіти персоналу ДКВС України. Справді, перебудова цієї галузі є вкрай необхідною, адже наразі її стан далекий від ідеального. Водночас цей процес має відповідати прийнятим європейським та світовим стандартам на засадах об'єктивності та прозорості ухвалення доленосних рішень.

Всупереч цьому не було проведено належного обговорення цього питання, а головне, не враховано позицію підрозділу з питань кримінального права Генерального директорату з питань прав людини та верховенства права Ради Європи щодо проекту Закону України про пенітенціарну систему, який нині подано на затвердження у Верховну Раду України.

Аналіз законопроекту здійснено в межах спільного проекту ЄС та Ради Європи. Європейський Союз та Рада Європи працюють разом для підтримки візичної реформи в Україні. У відповідь на запит Міністерства юстиції України від 14 жовтня 2020 року, дослівно, експертами ЄС і Ради Європи до статті 15 "Заклади освіти пенітенціарної системи" законопроекту дано такі рекомендації, цитую: "Європейська практика продемонструвала, що для досягнення необхідного набору компетенцій для кар'єри в кримінально-виконавчій системі не обов'язково здобувати спеціальну вищу освіту на рівні університету чи іншого навчального закладу, достатньо інтенсивного навчання в центрі підвищення кваліфікації кримінально-виконавчої служби. Навчальні центри пенітенціарних установ не керуються політикою або протоколами Міністерства освіти і не підпорядковані їм. Вони є службовими центрами, у яких проводять навчання для персоналу пенітенціарних установ.

У контексті зазначеного вище необхідно розглянути використання поняття "навчальні центри" замість "заклади освіти пенітенціарної системи" у статті 15, а також відповідно у статтях: 5, 20, 21, 23, 30, 33, 39 та 53". Кінець цитати.

Крім того, під час засідання урядового Комітету з питань цифрової трансформації, розвитку громад і територій, освіти науки та інновацій, охорони здоров'я, захисту довкілля, економічної, фінансової і правової політики та правоохоронної діяльності, яке відбулося 4 березня, було вирішено повернути Мін'юсту проект розпорядження про реорганізацію деяких закладів освіти, що належать до сфери управління Міністерства юстиції, для його доопрацювання.

За інформацією Департаменту з питань безпеки, оборонної діяльності органів юстиції та запобігання корупції Секретаріату Кабінету Міністрів України, рішення урядового комітету від 4 березня Мін'юстом не виконано. Негативні наслідки таких необдуманих, поспішних дій передбачити не складно, достатньо лише проаналізувати систему підготовки пенітенціарних та пробаційних кадрів в Україні.

Наразі державних стандартів освіти для професійної або фахової підготовки пенітенціарного і пробаційного персоналу не існує. В академії ДПТС здійснюється фахова підготовка курсантів і студентів за спеціальностями: "Правоохоронна діяльність", "Правознавство", "Психологія" та "Економіка".

Підготовка майбутніх фахівців за спеціальністю "Правоохоронна діяльність" є професійним стандартом підготовки персоналу для Міністерства внутрішніх справ України. Спеціальності "Правознавство", "Психологія" та "Економіка" не передбачають отримання знань щодо особливостей діяльності в установах виконання покарань та пробації, у тому числі відпрацювання та навчання новим інструментам роботи із засудженими, направленими на їх ресоціалізацію.

Також підготовка спеціалістів за стандартами та профілем системи МВС, суду, прокуратури тощо за кошти ДКВС України є їхнім очевидним нецільовим використанням. Водночас тисячі співробітників ДКВС України працюють без будь-якої спеціалізованої професійної підготовки щодо особливостей служби в установах виконання покарань та пробації.

Крім того, основний некомплект персоналу спостерігається серед молодшого начальницького складу, навчання яких здійснюють саме білоцерківський, дніпровський та хмельницький центри, а не академії. У той же час, академія випускає близько 200 осіб на рік. Чимала кількість випускників у подальшому не пов'язують свою професійну кар'єру із пенітенціарною системою України, зокрема із 143 випускників 2019 року нині працюють лише 56, що складає 39 відсотків. Зараз в академії навчається 1274 здобувачів вищої освіти, і лише 50 відсотків з них, а саме 630 осіб, навчається за державним замовленням і направлятиметься на службу ДКВС України. При цьому на утримання академії щорічно виділяється понад 100 мільйонів гривень у межах бюджетної програми виконання покарань установами і органами Державної кримінально-виконавчої служби України. У той же час, фінансування білоцерківського центру не перевищує 22 мільйони гривень. Тобто щорічно з пенітенціарної системи вимивається понад 100 мільйонів гривень на підготовку випускників за освітніми стандартами інших міністерств і відомств. 50 відсотків з них студенти-контрактники, які від самого початку не плануються до роботи в пенітенціарній системі.

Таким чином, з огляду на плинність кадрів серед молодшого начальницького складу персоналу ДКВС України доцільною є не підготовка молодших бакалаврів, бакалаврів та магістрів, а саме первинна професійна підготовка та підвищення кваліфікації, яку здійснюють центри. Первинна підготовка можлива протягом 1-2 місяців, тоді як підготовка бакалавра триває принаймні декілька років. Така позиція відповідає вимогам пункту 81 Європейських пенітенціарних правил щодо професійної підготовки персоналу, відповідно до якого, перш ніж персонал приступить до своїх обов'язків, він має обов'язково пройти курс спеціалізованої професійної підготовки з виконання своїх загальних і конкретних обов'язків в установах виконання покарань та пробації, а також повинен успішно скласти теоретичні і практичні іспити. Більше того, навіть у самій системі відомчої освіти

МВС...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, я вас переб'ю. Уже під 8 хвилин ви виступаєте. Ми зрозуміли, наскільки це важливо. Ми хотіли від вас почути, що відбувається, що конкретно. А те, що це важливо, ми, безумовно, розуміємо. А отже...

ДУКА О.А. Я прошу ще декілька хвилин буквально. Дуже важлива інформація...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, з приводу... Я розумію, що це важлива інформація. Народним депутатам надсилались листи з приводу цієї ситуації. Я особисто як голова цим займався. І лист, який йшов на Прем'єр-міністра, він теж мною підписувався. Тому, при всій повазі до вас, я думаю, що саме народні депутати, всі розуміють, наскільки це важливо. Давайте дамо час і можливість міністру висловитись, напевно, з чого вони виходили, коли приймали таке рішення, і потім будемо обговорювати. Дякую.

Пан Денис Леонтійович, будь ласка, прокоментуйте, що відбувається, як ви це бачите і наскільки це буде негативно чи позитивно, можливо, впливати на загальну картину в пенітенціарній системі України. Будь ласка.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую, пане голову. Дійсно... Ну, насправді наші мотиви жодним чином не пересікаються з тим, що тільки що було озвучено учасникам цього засідання. Справа в тому, що ми, безумовно, підтримуємо ідею того, що більшість працівників пенітенціарної системи не потребують відповідної спеціалізованої вищої освіти чи навчання в академії. Це, безумовно, позбавлено жодного сенсу. І кращою європейською практикою є короткострокове навчання, яке здається лише в Норвегії, найбільше - це два роки проходять, а так, це кілька місяців цього, в принципі, для базових навиків достатньо.

Мова не йде про те, що ми відмовляємося від взагалі інституції короткострокової підготовки кадрів. Абсолютно ні. Справа в тому, що у нас надто багато персоналу. На кількість ув'язнених близько 50 тисяч у нас було більше 30 тисяч персоналу. Це раз.

Відповідно це неадекватна кількість. Тому ми проводимо постійно оптимізацію і скорочення кількості юридичних осіб у системі. Зараз відбувається паралельно процес. З одного боку, наприклад, в навчальній системі це злиття... наголошую, це мова йде не про ліквідацію, а про приєднання. Приєднуються центри публічної кваліфікації до академій. Ми зараз це мінусуємо три юридичних особи, відповідно три бухгалтерії, три юрвідділи, три керівника, які працювали, отримували зарплату. І знову ж таки, як показують зараз перевірки, працювали, м'яко кажучи, неадекватно, тому що зараз центри підвищення кваліфікації перебувають у вкрай занедбаному стані.

Відповідно ми оптимізуємо персонал. Персонал, який залишається, який є носіями знань, отримує більшу зарплату як мінімум. Відповідно це відбувається не тільки по центрам кваліфікації. Те саме зараз відбувається з державними підприємствами. У нас було більше сотні державних підприємств. Зараз вони зливаються, ми їх один до одного приєднуємо, щоб у нас не було 100 менеджерів, директорів, які потихеньку розкрадають систему. Це нереально це утримувати і керувати.

Відповідно у нас немає і не було жодних ідей припиняти функціонування центрів... осіб які надають навчальні послуги системі. Ні. Але мова йде про юридичну особу. Це один аспект. І інший аспект був - це той, що ми отримали дуже багато зауважень про те, що центри не мають ліцензії. За вимогою закону така ліцензія повинна була бути. Ліцензія надання освітніх послуг є в академій, відповідно цю юридичну перешкоду ми долаємо шляхом такої оптимізації, злиття в одну юридичну особу, реорганізацію. І тому виключно юридичні мотиви і мотиви економії коштів стали причиною такої роботи, власне, такого вчинку.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олег Анатолійович, все досить логічно і правильно з вуст міністра юстиції України. Що ж тоді вас не влаштовує?

ДУКА О.А. Дозвольте мені одну хвилину.

Отже, підготовка кадрів. Отже, запропонована модель підготовки кадрів є аналогом радянського підходу у цій сфері, схожі прототипи можна знайти тільки в Росії та деяких країнах колишнього СРСР.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, вибачте, я вас ще раз перерву. При всій повазі до вас, ми розуміємо, що це важливо, але ж я задаю вам запитання дуже просте. От з пояснень міністра юстиції: було декілька юридичних осіб, ліцензія є у одного центру, приєднали, звільнили бухгалтерію там, вище керівництво, зекономили кошти на цьому і, навпаки, збільшили заробітні плати для викладацького складу, все логічно. Так я вам і задаю запитання: так що в такій концепції вас не влаштовує? Не те, що у вас написано у папірці, я розумію, ви готувалися, а от про те, що сказав міністр юстиції. Що саме в цій моделі вас не влаштовує?

ДУКА О.А. Я вважаю, що запропонована модель – це чиста маніпуляція для того, щоб зберегти статус академій, який не виконує ліцензійні вимоги зараз, які йому встановлені Міністерством освіти.

Далі: стосовно ліцензій. Та ліцензія, якщо її будуть здобувати для первинної підготовки персоналу, вона тільки заведе в колапс, тому що буде збільшено кількість терміну навчання для персоналу з одного до шести місяців. І там ще дуже багато складнощів виникає для того, щоб отримати таку ліцензію. Я зараз не буду...

Але, виходячи з цього, я прошу міністра юстиції зупинити реалізацію

згаданого рішення Міністерства юстиції, створити робочу групу, до якої включити міжнародних та національних експертів, науковців, посадовців, для того щоб вивчити та обговорити порушену проблему, оскільки від цього залежатиме подальша доля всього персоналу і дотримання прав людини безпосередньо в установах виконання покарань.

Я стверджую і підкреслюю, шановні члени комітету, я дуже добре знаю експертну думку в пенітенціарній галузі, і стосовно цього питання також. Я є національним консультантом Ради Європи, і тому підкреслюю, що всі експерти фактично одноголосно говорять про те, що це рішення є поспішним і це рішення призведе до колапсу в кадровій політиці системи.

Я вас прошу, пане міністре, зупиніть це рішення. Давайте зберемо людей, давайте обговоримо це і давайте не будемо приймати поспішних рішень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ми в своєму рішенні будемо звертати на це увагу. Так, Костянтин Іванович?

КАСАЙ К.І. У мене прохання є до пана міністра. Дійсно, ми... не можливо, а так і є, я не зовсім в темі цієї історії, але, так як шановний пан Дука нам доповідав і я теж читав той лист, який він надсилав, є деякі застереження, які надає людина, яка в цій системі, мабуть, вже дуже довго і, мабуть... не мабуть, а я впевнений в тому, що переживає за підготовку тих кадрів, які потім працюють в системі ДКВС.

У мене є прохання дійсно цю проблематику вивчити разом і, можливо, вийти на те рішення, яке буде задовольняти всіх абсолютно. Звучить, мабуть, не дуже гарно, але думаю, що треба розібратися в цьому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що ми, коли будемо виходити на рішення, ми сформулюємо з приводу цієї реорганізації, попросимо додаткову

інформації і бачення Міністерства юстиції, а саме головне, напевно, висновок, що відбувається в результаті такої реорганізації, тобто кого реально звільняють, хто залишається, яка кількість людей, як збільшується заробітна плата. Можливо, якусь додаткову інформацію, як це робиться в деяких там європейських країнах, і будемо знову це обговорювати на засіданні.

КАСАЙ К.І. Пане головуєчий, я думаю, що ми з вами правильно почули і зрозуміли все правильно. Так, як розповів пан міністр, в принципі, це ну дійсно там нормальна перспектива, якщо там збільшуються зарплати і звільняються там деякі структури. Це укрупнення. Зі слів міністра як би претензій немає. Але там є деякі застереження у пана Дуки, ну, давайте його вивчимо, це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Знову ж таки, да, поки це слова. Чому ми будемо звертатися, щоб отримати офіційну відповідь набагато легше. Я думаю, що тут багато юристів розуміють, що коли є папери, то можна вже з когось там питати, скажімо так.

Так, рухаємося далі. Шановний пане міністр, ще ми хочемо від вас почути пояснення, що відбувається в установах Державної кримінальної виконавчої служби України, які заходи із запобігання та поширення гострої респіраторної хвороби COVID. І прокоментуйте ситуацію, яка сталася в державній установі "Житомирська установа виконання покарань № 8", коли там в період два тижні захворіли 22 особи, причому всі вони засуджені до довічного ув'язнення. І, наскільки нам повідомляли, що засуджені не були забезпечені медичними препаратами та обладнанням для надання екстреної медичної допомоги і перебували у тяжкому та критичному стані. На це звертала увагу Уповноважена Верховної Ради України у своєму зверненні до нашого комітету від 18 березня 21-го року.

Будь ласка, що сталося і як відреагували, і що в майбутньому плануєте

робити?

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую.

Дійсно, проблема є. Здається, що пік проблеми з коронавірусом у нас вже минув, тому що дійсно було п'ять спалахів в різних установах виконання покарань, не тільки в Житомирі, більше було в Борисполі. В Житомирі була ситуація теж складною, і маємо, як наслідок, дві особи, які померли внаслідок коронавірусу і ускладнень, пов'язаних з тим, що вони були також хворими, хронічно хворими, з іншими тяжкими хворобами. Відповідно наклалося одне на інше.

Стосовно смертей. В усіх випадках, коли в нас помирали ув'язнені, ми викликали.. в даному випадку мова йде про два виклики "швидкої допомоги". І складність полягала в тому, що медична система не готова була привезти особу ув'язненого до медичної установи і надавати медичну допомогу відповідно у себе. Відповідно була відмова "швидкої" прийняти пацієнта. І, як наслідок, коронавірус плюс інші хвороби, важкі хвороби, і людина померла. Не певен, що людину спасли б, але, менше з тим, такі випадки є. І проблема пов'язана з тим, що в певний період часу навіть для звичайних громадян можливості прийому в лікарні були обмеженими.

У випадку з "довічниками", у випадку з особами ув'язненими, не тільки "довічниками", є проблема, що їх потрібно охороняти. І відповідно палати, де вони перебувають, мають бути належним чином обладнані. Таке є далеко не всюди.

Відповідно хворі, які мають легку або середню форму, тяжкість відповідно симптомів, перебувають у наших закладах надання медичної допомоги. Якщо мова йде про важких хворих, відповідно ми забезпечуємо виконання усіх обов'язків, які лежать на нашій стороні. З одного боку – екстрена допомога, з іншого боку – виклик "швидкої" і направлення на діагностування та лікування в заклади охорони здоров'я. Однак у кількох випадках це не спрацювало. Ну от, власне, якщо це описати коротко.

Насправді, ситуація з COVID була непростю. У нас було 2533 лабораторно підтверджених хворих, з яких більшість - це працівники ДКВС (1668 випадків), медичний персонал (215) і особи засуджені, які взяті під варту (це 650 осіб). Практично ніколи масового тяжкого стану не було, це одиничні випадки. Як правило, це легке проходження або кілька десятків було в середньому стані важкості.

Ну, якщо коротко описати, насправді ми на комітет надіслали детальний опис усіх заходів, які ми вживаємо для протидії коронавірусу. Він також, цей детальний аналіз, є у мене, але навіть його перечитати – це хвилин 20 часу займе. Якщо є конкретно якісь точкові деталі, готовий прокоментувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Я звертався і до пана міністра, Дениса Леонтійовича, і до міністра охорони здоров'я Максима Степанова щодо пропозицій вакцинації персоналу. Але я пропоную, пане головуючий, нашому комітету звернутися реально... від комітету звернутися до міністра охорони здоров'я з проханням провести вакцинацію не тільки персоналу, але й всіх засуджених. Тому що ми з вами розуміємо, що це одне і те ж саме середовище: вони спілкуються постійно, вони у постійному контакті. Тобто виділяти тих або тих, ну, тут немає ніякого сенсу. Тобто якщо Міністерство охорони здоров'я провакцинує тільки сам один персонал, то ті хвороби і те, що зараз відбувається... Ну, от конкретно це Мартусівка, якщо я не помиляюся, 119 колонія, там реальні проблеми з цим.

Тобто, на мою думку, єдиний вихід із ситуації, що стосується коронавірусу, це є тільки вакцинація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Денис Леонтійович.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую, пане голово.

Так, дійсно, згоден з Костянтином Івановичем. У нас є згода щодо того, що буде проведена вже в травні вакцинація наших співробітників. Це точно полегшить не тільки їм життя, але і ув'язненим, і засудженим. Тому що основним передавачем хвороби є якраз працівники ДКВС, які йдуть додому, там отримують зараження, не мають симптомів, повертаються на роботу, і таким чином хвороба передається ув'язненим, засудженим. Якщо ми матимемо вакцинованих співробітників, це в рази зменшить навантаження на ув'язнених, засуджених.

Але, знову ж таки, згоден повністю з Костянтином Івановичем, якщо є можливість забезпечити вакцинацією ув'язнених, засуджених, тільки повна підтримка. Ми про це просили і Прем'єра, і МОЗ. І, більше того, це кращі світові практики, ВООЗ рекомендовані. Тому що це закриті приміщення, люди не можуть нікуди дітися. Якщо є хвороба, вона швидко поширюється. Тому тут ми повністю підтримуємо: вакцинація - це ключ до вирішення проблеми.

Менше з тим, заходи профілактики ми теж вживаємо. Складності є у всіх нас так само. Але поки що... *(Не чути)*

Дякую. Ну, крім випадків важких, де немає можливості застосувати реанімаційні заходи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги народні депутати, чи є у когось запитання до міністра юстиції?

Якщо запитань немає, отже, звертаю вашу увагу, ми будемо виходити на рішення комітету.

Я єдине, що хотів би звернути увагу пана міністра про ті листи, які ви нам надсилаєте... Я розумію, що в Міністерстві юстиції працюють дуже досвідчені юристи, просто з 13 аркушів відповіді, яку ви, останню,

надсилаєте до нас, ви... я не зовсім розумію логіку відповіді. Ви спочатку розписуєте засідання нашого комітету: рішення були прийняті, перше. Наступне: ви розписуєте наступне наше засідання, рішення було прийнято таке. Потім ви розписуєте, що ви робите, а саме, як ви перевіряєте... Купа йде перевірок.

Єдина проблема, що ви, окрім перевірок, ви не зазначаєте, чим вони закінчились. Тобто перевіряєте: перевірка така, перевірка така, а результатів перевірки немає жодних.

Потім цілий аркуш ви витратили на те, щоб проінформувати народних депутатів щодо законодавчих ініціатив Міністерства юстиції. Напевно, це правильно. Я, до речі, це підтримую. І, саме головне, ми неодноразово піднімали питання по цим вашим підлеглим, по Чукіну і Коротичу. Щоб остаточно закінчити з ними епопею, ми від вас... навіть в листі оце не написали, про те, що відбулась елементарна помилка. Єдине, що ми б хотіли тоді від вас почути, хто таку помилку допустив. Ми ж розуміємо, що не міністр сам особисто готує ці накази, а ваші підлеглі. Тому, знову ж таки, якщо хтось зробив грубу таку помилку в Міністерстві юстиції, там, де все повинно було максимально бути вивіреном і чітким, то повідомте нас, кого ви притягнули до якоїсь відповідальності. Може, просто там викликали і зробили зауваження своїм підлеглим, хто готує такі накази.

Тепер з приводу рішення. Все, що ми сьогодні почули, я думаю, що ми можемо вийти на рішення взяти інформацію міністра юстиції України до відома.

З приводу Бердянської 77 колонії, ми вітаємо рішення міністра юстиції щодо призначення нового керівника в термін... ну, найближчий термін. Не будемо вас ставити в якісь рамки, хоча би повідомити, там максимум два тижні. Я думаю, що нас це влаштовує.

З планом майбутнього закриття цієї установи та відкриття якоїсь нової, яку ми повинні разом з вами зробити показовою, тут ми готові. Я думаю, що висловлюсь я від всіх народних депутатів. ми готові підключити, звертатись

до Прем'єр-міністра щодо додаткового виділення фінансування на ремонтні роботи цієї установи, щоб дійсно показати, що пенітенціарна система в Україні рухається шляхом позитивних змін. Я думаю, що тут точно з урахуванням всіх процесів, які відбуваються у нас в державі: виділення коштів, там виготовлення проектно-кошторисної документації, система ProZorro, визначення там переможця, ремонтні роботи, - я думаю, що це точно не дуже швидко вийде. Але якщо ми навіть покажемо рух в цьому напрямку, я думаю, що це позитивно вже буде сприйнято.

Наступне: з приводу інформації по COVID ми беремо до відома. І з приводу інформації - те що ми сьогодні обговорювали разом з паном Олегом Анатолійовичем Дукою. Ми в рішенні комітету напишемо надати нам інформацію щодо оцієї реорганізації, як ви це бачите, кого ви дійсно звільняєте, кого ви залишаєте, як відбувається збільшення заробітних плат. І, саме головне, ми у ваших висновках хочемо побачити, що процес отримання, там підвищення кваліфікації працівники пенітенціарної служби не будуть втрачати, а, можливо, навіть навпаки буде поліпшуватись.

У мене попередньо все. Можливо, Костянтин Іванович щось добавить до рішення комітету?

КАСАЙ К.І. Ні. В принципі, пане головуючий, погоджуюсь з усім, що ви сказали. Хочу ще на підтвердження, чи на кінець, дійсно ще раз подякувати за розуміння. І думаю... Ну, не те що за розуміння, а за конструктивну роботу. Я надіюся на те, що ми і надалі будемо співпрацювати і у нас все вийде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

КАСАЙ К.І. Дякую всім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю таке рішення на голосування і прошу його підтримати, шановні колеги.

Бойко Юрій Анатолійович. Немає.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Дмитро Валерійович, підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Немає.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я голосую – за, шановні колеги.

Сергій Володимирович Мандзій. Немає.

Віктор Володимирович Медведчук.

МЕДВЕДЧУК В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вадим Владиславович Новинський. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Немає.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз. Немає.

Пані Неллі Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. 9 голосів – за. Рішення прийнято одноголосно. Дякую, пане міністре.

І від себе хочу сказати, що, напевно, перший раз ми дійсно, при всій повазі до вас, але я особисто сьогодні почув конструктивні, адекватні і відповіді, і позицію. Тому вкотре звертаюсь до вас: знаходьте, будь ласка, час, по можливості, особисто бути присутнім. Причому ми розуміємо, скільки у вас роботи, але ми не так часто робимо засідання комітету. Але от навіть ваші пояснення сьогодні абсолютно... ну, знаєте, не виникало додаткових запитань. Будь-які з ваших заступників, напевно, так не зроблять. Дякуємо вам за участь в засіданні нашого комітету.

Шановні колеги, переходимо до шостого питання порядку денного: про результати роботи Державної служби України з етнополітики та свободи совісті, за 2020 рік у сфері етнополітики.

Шановні народні депутати, у нас присутній керівник Державної

служби України з етнополітики та свободи совісті Богдан Олена Володимирівна. І також по цьому питанню ми запросили Аванесяна Ашота Дадікоєвича, голову Ради національних спільнот України.

Я пропоную побудувати наступним чином нашу роботу. Пані Олена представить звіт за роботу в межах регламенту до 10 хвилин. Після цього ми надамо можливість до 5 хвилин висловитись пану Ашоту Дадікоєвичу. І перейдемо до запитань від народних депутатів.

Якщо не буде заперечень, то пані Олена, будь ласка, вам слово.

БОГДАН О.В. Дякую, пане голову, за можливість виступити на комітеті. Я прошу технічного фахівця включити можливість Screen sharing, щоб я могла вивести презентацію. Зараз повідомлення йде, що... *(Не чути)*

Можна, будь ласка, включити можливість виведення на екран? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Олена, ми бачимо слайди.

БОГДАН О.В. Дякую, перепрошую. Просто чомусь не спрацьовує виведення на повний формат.

Наша служба є новим центральним органом виконавчої влади. Діяльність служби спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра культури та інформаційної політики.

Кілька слів про ключові дати формування нашої служби. 18 березня служба зареєстрована як юридична особа. 25 травня у службі з'явилися перші працівники, окрім голови служби. В липні 20-го року стало доступним фінансування видатків.

Варто зауважити, що йдеться про базову підтримку роботи апарату. У нас, на жаль, не було в 20-му році коштів на певні заходи або на капвидатки, тобто, по суті, під статтю капвидатки потрапляє дуже широкий спектр видатків, зокрема і такі речі, як наприклад, створення сайту чи створення бази. Тобто ми говоримо про функціонування в умовах доступності коштів

для апарату.

В серпні відбувалася передача документації від МКІП. І у вересні відбувалося вже повне виконання наших функцій. Наша служба формувалася відповідно впродовж 20-го року. Зараз у нас працює 33 особи.

Був суттєвий виклик у формуванні служби, який не подоланий до сьогодні. На превеликий жаль, у серпні балансоутримувач будівлі, в якій ми мали бути розташовані згідно з постановою Кабінету Міністрів, на жаль, відмовився діяти на виконання постанови Кабінету Міністрів. І хоча Фонд державного майна і Кабінет Міністрів мають повноваження подолати це рішення балансоутримувача, однак було прийнято рішення (вочевидь, поки що воно таким залишається), що важливіше, щоби балансоутримувач використовував це приміщення для власних потреб.

Звісно, ми подавалися на низку альтернативних опцій, і, мабуть, цьому питанню можна приділити окрему презентацію. Не буду зупинятися докладніше, але лише зауважу, що проблема певного обмеженого штату, вона пов'язана значною мірою якраз з ситуацією, яка склалася довкола наших приміщень.

Тим не менше, ми повністю запустили надання адміністративних послуг релігійним організаціям. Ми на сьогодні надали близько 700 адміністративних послуг, можливо, ставши першим в історії нашої країни органом державної влади, який запустив надання адміністративних послуг попри відсутність жодних офіційних... точніше, недоступності офіційного приміщення для нас.

Зосереджуся зараз на напрямку етнополітики відповідно. Якщо підсумувати напрямки роботи нашої служби за цим напрямком, то можна виділити чотири ключові напрямки: це моніторинг стану реалізації прав національних меншин і корінних народів, зокрема моніторинг виконання міжнародних зобов'язань України з питань національних меншин; це міжнародна комунікація, тобто консультації з зацікавленими міжнародними партнерами; сприяння представленості позиції України в міжнародних

діалогах та міжнародному обміні досвідом; і у нас також за нашим мандатом робота двосторонніх комісій. Ми в грудні 20-го року подали перші проекти адаптації нормативно-правових актів під те, що тепер з цими питаннями працює наша служба, і зараз уже у нас завершені міжвідомчі консультації стосовно оновленого формату роботи цих двосторонніх комісій.

Також ми працюємо за напрямком медіації та просвітництва, тобто сприяємо міжетнічному діалогу та порозумінню, забезпечуємо діалог з етнічними спільнотами з метою ідентифікації проблем і напрацювання пропозицій у сфері етнополітики. І також сферою нашої діяльності є напрацювання експертної інформації. Ми надаємо експертну підтримку уряду з питань етнополітики, тобто тези для зустрічей керівництва держави, позиційні матеріали. Тобто низка документації, яка формується в урядових структурах, в тій частині, що стосується етнополітики, потрапляє до нашої служби на коментування наших фахівців. Це стосується як законопроектів, так і різного роду робочих документів, і планів, і так далі. І, звісно ж, пропозиції профільному міністру щодо формування політики.

Ми, попри відсутність жодних коштів на програму заходів, запустили сайт у 2020 році. Ми також у 2020 році змогли розпочати проект нової бібліотеки "Софія", який зараз представлений у вигляді вебінарів, у вигляді сайту, у вигляді і Facebook-сторінки, у вигляді YouTube-каналу. Все це було зроблено ресурсами просто працівників ДЕС, без жодного аутсорсу, як сьогодні прийнято говорити.

Чим важливий цей проект і що означає бібліотека "Софія". Наша служба, прагнучи реалізувати свою просвітницьку медіаційну функцію, шукала форматів, яким чином ми можемо здійснити фасилітацію міжкультурного діалогу, і одним з таких об'єднуючих лейтмотивів є, власне, лейтмотив мудрості. Відповідно, якщо ми говоримо про такого роду речі, які об'єднують всіх, то ми можемо говорити про теми об'єднавчі: мудрість, любов, надія, віра, правда, мир. Ось такого типу лейтмотиви, вони близькі кожному, і відповідно в цей проект активно включилися різні спільноти,

переважно релігійні, але також і етнорелігійні, наприклад Вірменська апостольська церква вже долучена до проекту.

Звісно, проект закономірно викликав найбільшу зацікавленість саме релігійних спільнот у зв'язку з тим, що вони мають священні тексти, які стосуються всіх цих питань. Однак, звісно ж, проект - він відкритий і етнічним спільнотам України, і, звісно ж, етнорелігійним спільнотам України.

Я дуже перепрошую, одну секундочку, я спробую ще один технічний момент, щоб все ж таки відкрити на весь екран презентацію. Тобто зазвичай це спрацьовує і ви можете бачити як слайди. Перепрошую за технічні незручності, які були перед тим.

Ми забезпечимо постійний діалог з етнічними спільнотами з метою ідентифікації проблем і напрацювання пропозицій у сфері етнополітики. В 20-му році були проведені десятки зустрічей, серед них як колективні, так і двосторонні. Нам з різних джерел, об'єднуючи інформацію, вдалося ідентифікувати близько тисячі організацій, наявних в Україні, і ми стали працювати над створенням бази дійсних контактів. Річ в тім, що ті списки, які ми отримували з різних боків, вони часто містили телефони і електронні адреси, за якими комунікація неможлива. Ми намагалися зробити зараз таким чином, щоб у нас вже була мережа живих контактів, з якою можна оперативно координуватися.

Сьогодні, як згадав пан голова, присутній представник Ради національних спільнот України, але у нас в Україні діє кілька парасолькових організацій і сотні активних організацій етнічних спільнот. Ми відповідно намагаємося забезпечити доступність спілкування нашої служби для всіх у цій царині.

Ми збирали побажання, збирали уявлення про ідеальну державну політику, для того щоб не лише акумулювати інформацію, а і передавати її в певну форму можливого державного документу. Ми напрацювали першу версію проекту стратегії з підтримки національної єдності та етнічного

розмаїття. В нашій роботі ми намагаємося дотримуватися рекомендацій Верховного комісару ОБСЄ у справах нацменшин і поєднувати завжди фактор підтримки культурного розмаїття з фактором інтеграції суспільства. На нашу думку, це є принципово важливий напрямок роботи. Повторюючи гасло Європейського Союзу, у нас важливо забезпечувати єдність у розмаїтті, але в жодному разі не фрагментованість у розмаїтті.

Розуміючи, що комітет працює вже 2,5 години і обмеженість часу на презентацію, я не буду зараз докладно зупинятися на ідентифікованих проблемах, але, звісно, рада буду повернутися до цього слайду в разі запитань з боку шановних народних депутатів.

Ми також здійснюємо моніторинг того, що відбувається в царині реалізації державної політики з підтримки нацменшин. Відповідно від нашої служби йдуть запити на органи виконавчої влади, як центральні, так і місцеві, а також різного роду державні установи. І просто, звісно, це потребує окремої презентації про стан реалізації прав національних меншин в Україні. Але, для прикладу, зауважу, наприклад, Український культурний фонд у відповідь на наш запит відповів, що з 18-го року до липня 20-го було надано близько 71 мільйона гривень на підтримку етнічного розмаїття в Україні. За даними місцевих державних адміністрацій, у 20-му році... *(Не чути)* нам понад 4 мільйони гривень.

Тобто з того, що ми бачимо, дійсно робота здійснюється. Здійснюється також на рівні змін, особливо варто відзначити появу Координаційного центру мовлення національних меншин.

Наша служба організувала вебінари для етнічних спільнот про можливості Українського культурного фонду, а також про можливості Координаційного центру мовлення національних меншин, суспільного. Є застереження, що громадські організації, які представляють етнічні спільноти, зауважують, що Український культурний фонд – це висококонкурентне середовище, і для невеличкої організації, яка підтримує функціонування, наприклад, газети мовою, якій загрожує зникнення, то їй

дуже важко отримувати гранти в цьому конкурентному середовищі. Ми відповідно сподіваємося, що з 21-го року в УКФ з'явиться вже окрема програма, з чіткими певними акцентами, наприклад, підтримка мов, яким загрожує зникнення, підтримка антидискримінаційного напрямку і так далі. Власне, зараз якраз зі зміною керівництва УКФ ми зможемо розпочати вже фіналізацію цих домовленостей. Тобто стратегічно попередньо ми про це говорили, але потрібно узгодити конкретні кроки вже з новим керівництвом.

Аналогічно в сфері освіти. Наш моніторинг показує, що надається державна підтримка освіті мовами нацменшин. Звісно, це не лише функціонування шкіл, окремих класів, а і видання підручників.

Також наш моніторинг показує, що було здійснено низку кроків для реалізації плану заходів на виконання ромської стратегії. У 20-му році, власне, наша служба, у лютому цього року, вже підбивала докладний підсумок на основі всієї цієї інформації. Ми зі свого боку, власне, хотіли б акцентувати увагу на тому, що бачимо певний брак комунікації. Ми нерідко чуємо, стурбовані, що, ось, з боку держави не приділено увагу. Але далі в діалозі ми з'ясовуємо, що просто немає інформації про те, яка увага приділена. Ну, ми сподіваємося, що протягом цього року ми налагодимо вже значно краще інформування про те, що справді здійснюється як місцевими, так і центральними органами виконавчої влади, а також різними державними структурами.

Протягом 20-го року, окрім тієї експертної роботи та надання матеріалів до міжнародних зустрічей, коментування проєктів...*(Не чути)* тощо, яку ми здійснювали, у нас була така дуже велика задача - це підготовка ромської стратегії. Ми запропонували візію до 2030 року з пропозицією, що план заходів має розроблятися не на багато років, а на два-три роки, максимум на три, для того щоб здійснювати постійний моніторинг і постійну ревізію. Ми опрацьовували для цього і пропозиції, які надходили... *(Не чути)* до серпня 20-го року, і провели низку консультацій, громадських і експертних. І станом на грудень у нас була погоджена стратегія з профільним

міністром і подана на міжвідомче погодження. Але, зважаючи на складність цього документу і його довгостроковість, було складне міжвідомче погодження. Довелося повторити його. Ми пройшли зараз повторне міжвідомче погодження. Власне, вже готові подати були б, але з 23 квітня ввели нові правила Регламенту КМУ, згідно з якими потребує суттєвого зміну формату ця стратегія. Відповідно зараз потрібно буде приймати вольове рішення, чи все ж таки Кабмін може затвердити цей документ, який пройшов стільки обговорень, і навіть два міжвідомчих погодження, в тому вигляді, який він є, чи ми маємо продовжувати цей процес.

У 20-му році ми також підготували матеріали для моніторингового візиту щодо виконання зобов'язань України за Європейською хартією регіональних мов і мов національних меншин. Візит попередньо був запланований на грудень 20-го року. Відповідно вся документація, яка була зібрана в багатьох органів, то вона була адаптована під грудень, але візит через COVID перенесли на липень. І зараз ми відповідно оновлюємо всю цю документацію, щоби подавати до Ради Європи.

Також проект документу об'єднаних політичних доповідей України, 25-ї і 26-ї, щодо виконання Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації був нами підготовлений. Тобто в даному разі Україна як держава, вона має готувати доволі обширну документацію, обширні документи щодо міжнародних зобов'язань. Деякі з них з різних причин були на паузі кілька років. І, власне, деякий моніторинговий цикл, він йде раз на п'ять років. Тобто у нас просто так збіглося, що якраз от з початком роботи нашої служби почалися цикли, тобто, точніше, завершувалися цикли. Якраз, коли ми стартували свою роботу, тоді і вже підійшов час готувати ці великі документи, що ми і працюємо. Деякі також документи, от наприклад, по Рамковій конвенції ми вже розпочали роботу в 21-му році.

Коли відбуваються міжнародні заходи ООН, Ради Європи, інших міжурядових організацій, де потрібна участь української делегації, то ми виступаємо не лише від служби, а і координуємо роботу цих делегацій. Ми

надаємо відповідно технічні завдання до МЗС, звітності, погоджуємо всі питання з МЗС.

Загалом варто відзначити, що у нас дуже активна співпраця з Міністерством закордонних справ. Звісно, по напрямку етнополітики у нас основна взаємодія відбувається саме з Міністерством закордонних справ, оскільки Україна намагається працювати саме в напрямку міжнародних зобов'язань. І ...*(Не чути)* ті національні меншини, які мають етнічно споріднену державу, то це також включає діалог з відповідними країнами.

Я, мабуть, розуміючи, що дещо у нас є обмеженість часу, зараз буду рухатися до завершення. Якщо після нашого подальшого спілкування, запитань-відповідей, можливо, буде бажання ознайомитися зі звітом нашого ЦОВ на сайті, то це дуже легко зробити в розділі "Про службу", можливо, кому буде цікаво подивитися докладніше.

Щиро дякую за увагу. І буду рада відповісти на запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Олено.

До слова запрошую пана Ашота Аванесяна, де я попрошу... По-перше, регламент до 5 хвилин. І якщо в своїй роботі ви співпрацювали з державним органом, з Державною комісією з етнополітики, Державною службою з етнополітики та свободою совісті, будь ласка, ваш аналіз, можливо, щось потрібно вдосконалити.

Будь ласка.

АВАНЕСЯН А.Д. Дякую, Дмитро Валерійович. Доброго дня, шановні друзі, шановні народні депутати! Олена Володимирівна, дуже приємно почути вас сьогодні.

Я не буду коментувати, що і як за останній рік, але робота була, робота є, дуже багато, на мою думку, і національна спільнота, і державна служба, мабуть, не так активного діалогу маємо, але робота ведеться.

А щодо того, що було сказано, на мою думку, зараз, так як дві хвилини,

я тезисно, є бажання сказати щось, мабуть, треба для нас, Дмитро Валерійович, щоб був активний діалог між комітетом, між державною службою, між нами. Так, воно...*(Не чути)* кажуть, так, що є у нас... *(Не чути)* зовнішні, парасолькові організації, які займаються діяльністю національних спільнот України. Є у нас більше 1200 громадських організацій.

От прохання. Нас слухають народні депутати. Дуже приємно, я дуже вдячний, Дмитро Валерійович, що є така можливість сказати слово. Прирівнювати нас, громадських організацій національних спільнот, не треба з іншими громадськими організаціями. Дуже прохання, якимось чином треба... Скажімо, є громадські організації екологічного напрямку, напрямку тварин. Не може бути так, національна громадська організація, національних спільнот, це окремий статус може бути. Для нас це було би дуже зручно, для нашої праці.

Далі. Загальна етнонаціональна політика - концепцію треба приймати, мабуть, новий драфт. Ми маємо Закон "Про національні меншини в Україні", але треба працювати спільно з нашими друзями. І ми неодноразово казали, що треба онлайн провести співбесіду з нашими друзями для драфта законодавства. Що було б краще, тезисно. Проголосити 20 листопада днем національної злагоди. Чому 20 листопада? Тому що І Універсал було прийнято при незалежній українській республіці, було прийнято 20-го, Перший Універсал національних етнічних спільнот було прийнято 20 листопада.

Ну, мабуть, треба ініціювати від комітету, чи Верховна Рада, чи Президент України день національної злагоди. Це дуже було би для нас приємним.

Неодноразово ми говорили, зустріч з Прем'єр-міністром України. Так її не було. Сьогодні Державна служба... *(Не чути)*, ми вже просимо вас ініціювати цю зустріч, нам є що сказати Прем'єр-міністру України.

Неодноразово ми говорили також про заснування офісу і функції

спеціального уповноваженого з питань релігійної свободи та захисту прав національних спільнот при Кабінеті Міністрів України. Дмитро Валерійович, ми з вами також говорили, що треба відновлення цього інституту.

Також хочу сказати, що сьогодні дуже багато різних програм, стратегія-2020 і ромська тематика, дуже активно у Державній службі йде, скажімо, діалог з ромською спільнотою, з кримськотатарським народом йде також дуже активно. А є ще, скажімо так, що інші етнічні спільноти, треба дуже, мабуть, активно з іншими етнічними також спільнотами... Ми вдячні, що наші друзі, ромська спільнота і кримськотатарський народ, є бажання працювати, мабуть, з нами і, мабуть, з Державною службою, ми готові.

Також хочу сказати, що колись у нас була Рада етнонаціональних організацій України. Мабуть, треба те, що ми говорили, чи при Секретаріаті Кабінету Міністрів України, чи при комітеті, Дмитро Валерійович, те, що ми говоримо, також як дорадчий орган було б зручно. Мабуть, Державна служба з етнополітики.

Також у нас питання по будинку національності. Було рішення, як комунальне підприємство було створення, а що далі? Ми не маємо інформації, як буде далі.

Також на місцях є у нас проблемне питання права безоплатного або пільгове надання будівельних споруд, що перебувають у державній, комунальній власності, для розташування культурних центрів національних громад. Також є така проблема.

Треба передбачити якимось чином в державному бюджеті України видатки на задоволення потреб національних спільнот за відновленими за бюджетними програмами. Тому що є Державна служба, а на наші програми коштів немає. Якимось чином, Олена Володимирівна, треба працювати... *(Не чути)* бюджету немає, програм...

Скажімо у нас в Раді національних спільнот України, сьогодні ми маємо Музей історії етнічних спільнот, ми маємо газету "Національний діалог". Як фінансувати, як бути, як громадська організація, що ми можемо, у

нас комерційних структур немає? Якимось чином допомога структур державних, бюджетних структур, мабуть, і треба на цю проблематику... (Не чути)

А так, ми готові якось працювати, і надалі будемо співпрацювати з Державною службою етнополітики. Ми дуже вдячні, що є така структура. Ми дуже вдячні, що є наш профільний комітет, ви як голова нашого комітету Верховної Ради України, і готові співпрацювати. Але дуже прошу активного діалогу. Ми відкриті, ми готові. Активний діалог, щоб в різних питаннях бути разом. Ми готові.

Я дуже вдячний. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ашот Дадікоєвич.

Шановні народні депутати, у нас вже дві години 40 хвилин відбувається засідання нашого комітету. Напевно, ми не будемо сьогодні задавати багато запитань, я задам єдине запитання. Я запропоную, щоб всі народні депутати до кінця цього тижня сформулювали запитання до Державної комісії з питань етнополітики та свободи совісті. Ми письмово їх надішлемо, щоб зараз не забирати багато часу. Єдина пропозиція, яку ми, напевно, закріпимо теж в своєму висновку комітету: про те, щоб на наступний рік, коли буде формуватись законопроект про Державний бюджет на 22-й рік, пані Олена, щоб ви подали бюджетний запит щодо закріплення фінансування для заходів, які проводять громадські організації національних менших в Україні. Я думаю, що ми будемо всі працювати над тим, щоб це фінансування, по-перше, з'явилось, по-друге, було принаймні в якомусь більш-менш притаманному там вигляді, в сумі, яку ми можемо дійсно приділяти та підтримувати такі громадські організації. Цю позицію, я можу офіційно заявити, підтримує Президент Володимир Олександрович Зеленський, і ми це повинні зробити.

У мене два коротких запитання. З приводу ромської стратегії. Цим запитанням опікується і Офіс уповноваженого Верховної Ради України, і ми

неодноразово на своїх круглих столах піднімали питання. У нас ромська стратегія закінчилась закінченням попереднього року, і з 1 січня повинна була запрацювати нова стратегія, але на даний час вона, наскільки я знаю, вона ще навіть не розроблена та не затверджена.

І наступне запитання. Що відбувається з експертною радою з етнополітики, яка створена при вашій службі? Хто там працює? Яким чином ви обирали людей? І чим займається ця експертна рада? Це коротке запитання від мене. Якщо у решти народних депутатів будуть запитання, я думаю, що вони висловляться. Якщо ні, ми до кінця тижня, як я і сказав, формуємо запитання і у письмовому вигляді до вас їх направимо.

Будь ласка, пані Олена.

БОГДАН О.В. Дякую.

Щодо бюджетного запиту, дякую за підтримку. Ми насправді подавали такий бюджетний запит і минулого літа, але, на жаль, відповідно бюджетну програму заходів Держетнополітики не було відкрито. Можливо, цього року нам вдасться, зокрема завдяки підтримці комітету, а також завдяки тому, що цього року ми вже в січні подавали декларацію. І за тими роз'ясненнями, які ми отримували щодо неотримання фінансування на цей рік, це є теж дуже важливий аспект. Оскільки нашої служби у січні 20-го року ще не існували, то відповідно така декларація і не могла бюджетно бути подана.

Стосовно ромської стратегії, вона розроблена. Вона не лише розроблена, вона отримала позитивну резолюцію міністра ще в грудні. Вона була направлена на міжвідомче погодження наприкінці грудня. Коли органи виконавчої влади, з якими має відбутися це міжвідомче погодження, а це кілька десятків органів, надіслали свої відповіді, то у нас, ну, розпочалося достатньо складне погодження, оскільки ключові міністерства, вони попросили деякий додатковий час для того, щоб все остаточно вивірити. Далі у нас були перемовини стосовно все ж таки суміщення можливостей реальних нашої держави і певного бачення ідеального. За результатами цього

було підготовлено нову версію і направлено на повторне міжвідомче погодження. І, як ми і очікували, повторне міжвідомче погодження вже пройшло легко, тобто вже всі відповіли. Наскільки я розумію, у нас тільки Міністерство фінансів... от ми ще не отримали. І відповіли там з позитивними резолюціями, буквально пару органів там деякі косметичні правки запропонували. І можна було би вже зараз подавати, за процедурою регламенту після міжвідомчого погодження акт подається знову до профільного міністра і потім на Міністерство юстиції і далі на Секретаріат Кабміну. Але тут виникла ще от одна проблема. Це буквально на днях, від 23 квітня, набув чинності новий Регламент Кабміну, в якому є зміни в частині, що стосується формату стратегій, і там дуже суттєві зміни.

І буквально от сьогодні наша служба, зокрема, проводить консультації. То все ж таки, беручи до уваги, що ми маємо стратегічний документ, який пройшов такі міжнародні громадські обговорення, два міжвідомчих погодження, чи ми все ж таки маємо можливість перейти до його затвердження, затвердити в травні? Чи ця зміна Регламенту Кабміну означає, що ми маємо внести всі ці суттєві зміни в формат – а там дійсно суттєві, – і далі це означає повторне міжвідомче погодження?

Тобто документ розроблений. Він був розроблений ще минулого року. І минулого року було розроблено не лише стратегію, а й план заходів. З тими версіями стратегії, плану заходів, які ми виносили на громадське обговорення, можна ознайомитися на сайті нашої служби. Але було дуже активне обговорення, ми дуже суттєво змінили стратегію за його результатами. І також згідно з Регламентом Кабміну пропозиції громадськості, вони узагальнюються і подається звіт: що враховано, що ні. І відповідний звіт теж доступний на нашому сайті.

Тобто робота по ромській стратегії була виконана ще минулого року, і вона продовжується зараз у зв'язку з тим, що це дуже багатоаспектний документ, який включає і аспекти бездомності, працевлаштування, освіти, культури, правозахисту. Але, на нашу думку, все ж таки дуже важлива

консенсусна позиція всіх органів, тому що далі саме завдяки цій консенсусній позиції ми зможемо переходити до ефективної імплементації.

Це не означає, що робота з питаннями ромського населення зупиняється на той термін, що тут у нас виникає лаг між стратегіями, зовсім ні. Державна міграційна служба як працювала над паспортизацією, так і продовжує працювати. Обласні державні адміністрації як працювали із соціально незахищеними категоріями населення, зокрема ромським населенням, так і продовжують працювати. Тобто цей лаг, він зовсім не означає, що органи виконавчої влади припинили роботу з цими питаннями.

Щодо експертної ради, так, вона була створена в 20-му році. Туди увійшли науковці. Ми підбирали нашу експертну раду саме за критерієм того, що людина має значний науково-аналітичний досвід в сфері. Ми запрошували таким чином, щоб від однієї структури був один фахівець, але водночас, щоб це була невелика спільнота людей, яка може відповідно забезпечити діалог.

Ми з цією експертною радою відповідно проговоримо проблемні питання. Побажанням експертної ради було, що буде ефективніше, якщо ми будемо ділитися на тематичні групи в наших обговореннях. І ми також в цьому році, наша служба планує запустити процедуру створення громадської ради. Це вже орган, який керується... робота якого і формування якого визначено законодавчо за чіткими процедурами. Тобто це радше є орган не допоміжний, експертний, як експертна рада, яку вже формує голова залежно від тематичних потреб служби, а це є орган, де вже керує процесом громадськість. І також де-факто ми фактично зараз уже створили велике коло громадських організацій, з якими ми перебуваємо на контакті. Але ми також сподіваємося в 21-му році перетворити це коло контактів на те, що ми ще з 20-го року називаємо форумом етнічних спільнот України, тобто таку інклюзивну онлайн-платформу, до якої може приєднатися будь-яка організація або ініціативна група, будь-який експерт, який цікавиться цією тематикою, і де нам буде легко організовувати тематичні обговорення, чи то

за ініціативою нашої служби, чи то за ініціативою громадськості.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дивіться, з приводу ромської стратегії. Я почув, що ви до грудня закінчили цю роботу, при цьому ви кажете, що робота продовжується. Не зовсім логічно виглядає. І всі чекали, коли вона буде затверджена. Ми розуміємо, що процес не швидкий, але всі розуміли про те, що з 1 січня повинно було бути затвердження нової ромської стратегії. Тому ми від вас очікуємо (це вже не зараз можете відповідати), в письмових запитаннях ми запитаємо, коли ви очікуєте, конкретну дату, приблизну принаймні, коли буде затвердження ромської стратегії. Дякую.

Шановні народні депутати, чи є запитання? Якщо запитань немає, тоді зупиняємося на пропозиції: до кінця робочого, цього тижня формуємо письмове запитання від членів нашого комітету. Будь ласка, секретаріат, надішліть письмово до всіх членів нашого комітету через помічників і на пряму можливість задати письмове запитання до Державної служби з питань етнополітики та свободи совісті.

Дякую, пані Олено, за те, що прийняли участь у засіданні нашого комітету. Я думаю, я поставлю на голосування пропозицію, інформацію щодо звіту взяти до відома, напрацювати запитання, запропонувати більш активно співпрацювати з профільним комітетом, принаймні ми дуже раді будемо вас бачити на кожному засіданні нашого комітету. Практично кожне засідання у нас обговорюється або питання зміни чинного законодавства, пов'язані з правами національних меншин.

Також хочу повідомити, Ашот Дадікоєвич, вам, що той законопроект, який ми напрацюємо, безумовно, навіть до оприлюднення ми будемо проходити стадію обговорення з представниками національних меншин в Україні. Є попередня домовленість навіть з деякими послами, а саме послы Угорщини, Румунії, Польщі, вони запропонували робити це обговорення з

відповідними громадськими організаціями національних меншин (румунською, польською, угорською) в місцях компактного проживання. Туди готові їхати посли, члени нашого комітету, і разом з ними там не тільки обговорювати цей законопроект, а взагалі дивитися з якими проблемами стикаються національні меншини, чим допомогти? Я думаю, що ми будемо запрошувати як спеціалізований орган, який працює в цій тематиці, так і представництво Кабміну, і так разом щоб ми організували гарну таку, робочу поїздку. Єдине, дійсно, що нам зараз заважає це зробити, це в першу чергу ситуація з коронавірусом. Але, безумовно, ми будемо над цим планом працювати. Дякую.

Шановні колеги, якщо не буде інших пропозицій, зауважень до цього рішення по даному питанню, то ставлю його на голосування. Прошу проголосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Немає.

Руслан Олександрович Горбенко.

Шановні колеги, Максим Миколайович, повідомте, будь ласка, колег. Я думаю, що Руслан Олександрович, напевно, проводить якийсь захід додатково. Просто приєднатись проголосувати - і переходимо до питання "Різного".

Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Поки немає.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЕЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за.

Сергій Володимирович Мандзій. Поки немає.

Віктор Володимирович Медведчук. Поки немає.

Вадим Владиславович Новинський. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко. Чекаємо.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Я – за. І Горбенко, я набрав, зараз підключиться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Умеров.

Ахтем Зейтуллаєвич. Немає.

Пані Неллі Яковлева.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Потрібно підтримати. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руслан Олександрович, проголосуйте.

ГОРБЕНКО Р.О. Я вибачаюсь шановні колеги. Сів перший телефон, включив другий. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую колеги.

Але є у нас проблема: нам не вистачає двох голосів для затвердження цього питання.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Пане голово, на початку Олександр Любимович, і, наскільки я знаю це погоджено з вами, делегував мені свій голос, тому я теж

від імені Олександр Любимовича підтримаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Вісім. Ще одного народного депутата нам не вистачає. Можливо, пан Мустафа Джемільєв?

ДЖЕМІЛЄВ М. Я ... *(Не чути)*

Умеров Рустем доручив мені за нього проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, пане Мустафа. У нас є дев'ять голосів, ми затвердили це рішення, інформацію взяли до відома, працюємо далі.

Дякуємо, пані Олено, що прийняли участь в нашому засіданні.

Шановні колеги, переходимо до питання "Різного". Як на початку засідання звертав увагу Максим Миколайович, він хотів би зразу висловитись, будь ласка.

ТКАЧЕНКО М.М. Дякую, Дмитро Валерійович. Так як затягнули ми по часу важливі питання і довге засідання, тому буду дуже швидко.

Хочу звернути вашу увагу та увагу всіх членів нашого комітету на дві речі, які зараз хочу швидко розповісти.

Перше. Це 1 квітня ми з вами збиралися на засідання комітету, збиралися спеціально офлайн, для того щоб поспілкуватися з нашим профільним комітетом не в Zoom, а саме особисто, в приміщенні нашого комітету, всі пам'ятаємо. І одне з найважливіших, на мій погляд, питань, яке було піднято мною, і ви все це чули, це про те, що після вже більше року роботи новоствореного міністерства ми з'ясували, що ні одного працівника, ні одного представника Міністерства реінтеграції територій в Луганській області не працює.

Через день я особисто подав дві кандидатури, два резюме відправив на міністерство. Сьогодні 28 квітня - "ни привета, ни ответа" як кажуть, знаєте.

Ні до мене не зверталися, ні до людей, які я надав від Луганщини пропозиції двох представників міністерства на Луганщині, для того щоб воно дійсно могло працювати ефективно там, на моїй батьківщині. Ніхто не виходить на зв'язок. Мабуть, це представництво нікому там непотрібно. А те, що воно потрібно, і потрібно дуже, я в очередной раз це побачив після мого повернення з очередного нашого турне по Луганщині. От Руслан Горбенко також був у цій поїздці. Ми буквально декілька днів тому повернулися з Луганщині, де були з декількома нашими депутатами та з головою фракції з Давидом Арахамією, нашої фракції "Слуга народу" у парламенті.

Після того, як ми працювали на Луганщині, я сам поїхав наступного дня на Станцію Луганську. Це єдиний на сьогодні на Луганщині, ми знаємо, КПВВ, який працює. На жаль, він один сьогодні. І всі пам'ятають про те, скільки місяців ми випрошували у Кабміну, у Міністерства реінтеграції, щоб все ж таки людей, які йдуть з тієї території, з Луганська йдуть сюди, щоб ми могли їх тестувати безкоштовно, могли їм дати тести не по 1100 гривень - найдорожча ціна в Україні, яка там стоїть на Станції Луганській, а дати безкоштовні тести для того, щоб дійсно це також був один із кроків до так званої реінтеграції, про яку ми постійно говоримо.

Наконець-то там місяць тому, чи півтора місяці тому, це почало працювати. І ось я поїхав спеціально для того, щоб подивитись, як це працює. Я був на КПВВ рівно о 15 годині, даже без десяти 15-ї. Це була субота. І прохід працює до 16 години. Без десяти 15-ї вже пункт, який я еле-еле знайшов, пункт, де роблять безкоштовні тести, де немає ні одного пізнавального знаку, немає ніякої ні вивіски, ні реклами, ні графіку роботи - нічого немає, він був зачинений, тому що працює тільки до пів третьої, до 14:30, як мені сказали. Тобто ті люди, які йдуть після 14:30, вони вже не люди, вони вже не мають права зробити безкоштовний тест, на жаль.

А ось я спеціально зробив декілька фотографій, і вам розішлю всім, скільки там пунктів і де вони знаходяться. Вони знаходяться... от тільки людина перетинає наш кордон - відразу стоїть пункт, в який вона

упирається, отак от лобом упирається в пункт, де роблять за 1100 гривень платні тести. Ви розумієте, про що я. Тобто там маркетинг працює дуже гарно, куча банерів, куча реклами: сюди, йди сюди, стрілки, заходьте сюди, зробимо швидше; ні, заходьте сюди - зробимо ще швидше, ще ефективніше, ще швидше і так далі. А ось той пункт, де роблять безкоштовно, як допомога від держави, від нас, від влади, він знаходиться десь там, його треба достатньо довго шукати. І, не буду повторюватися, немає нічого: ні реклами, ні вивіски, ні банеру, нічого. І був зачинений.

Тому прошу звернути нашому комітету увагу на цей пункт, на цю річ.

Ну і ще дуже багато інших питань, не буду зараз займати час. Пробачте, що і так довго про це все і так емоційно розказував. Тому що, як я вже казав неодноразово, душа болить. Прийшли працювати для людей, а щось якось воно не клеїться, те, що я бачу, з тим, з чим ми йшли до парламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є пропозиція, щоб всі висловлені ваші запитання сьогодні ми оформили і направили на відповідні органи для того, щоб була реакція. Звернутися на Прем'єр-міністра, на профільного міністра з охорони здоров'я, щоб швидко була реакція, і ми побачили, що були вирішені проблеми людей.

Да, будь ласка, пані Неллі, вам слово.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Я у продовження якраз сказаного Максимом Миколайовичем. Власне, ми теж проводили круглий стіл з питань прав людини на лінії розмежування 22 квітня. І також зі сторони як Уповноваженого з прав людини Людмили Леонтіївни, так і зі сторони виконавчого директора Української Гельсінської спілки Олександра Павліченка, зверталася увага на ту жахливу ситуацію, яка є з тестами на КПВВ. Зараз ми стикаємося ще з викликом вступної кампанії, і відповідно у зв'язку з цим це потребує термінового і нагального реагування.

Тому я сподіваюся, що тексти вже готові, і відповідно ми передамо їх до секретаріату, щоб терміново звернутися до шановного Прем'єр-міністра і він дав доручення профільним міністрам, які задіяні у цьому процесі, і збільшив відповідно кількість цих тестів.

Враховуючи також загальні результати поїздки наших депутатів до Луганщини, я думаю, що вже у нас назріло питання того, щоб ми на наступне засідання комітету все ж таки запросили Гайдая, відповідно очільника військово-цивільної адміністрації Луганської області. Тому що, дійсно, накопичилось ряд тих питань, які пов'язані із роботою тимчасової слідчої комісії, в якій задіяні колеги, і які загалом пов'язані зі станом прав на Луганщині. Це друге.

І третє. Також у продовження того, що вже озвучив Максим Миколайович. Це те, що стосується роботи луганської філії. Луганська філія міністерства, оскільки там все ж таки передбачені штатні одиниці, ці місця мають бути заповнені. Коли ця ситуація триває вже понад рік, ми скоро вже будемо наближуватись до того, що вона триває півтора року, то, вибачте, це не є нормальним. Відповідно тут навіть ми можемо говорити і про певну дискримінацію Луганської області. Тому що у Донецькій - філія працює, у Луганській – філія не працює. Це якийсь вибірковий підхід в областях: чи має працювати філія, чи не має. Якщо б цих одиниць не було передбачено штатом, то ми розуміємо, що потрібно було б змінювати структуру у бюджетуванні і так далі. Є вакантні посади і їх просто потрібно заповнити. Надалися одні кандидатури... Ми розуміємо, що є шлях конкурсний, то у відповідності має бути призначений конкурс і ці вакантні посади мають бути заповнені, філіал міністерства має працювати там. Міністерству реінтеграції потрібно встановити сталий зв'язок з філіями, які вже передбачені, власне, наявними штатними одиницями. Це щодо з приводу... продовжуючи доповідь Максима Миколайовича.

І в мене є ще прохання з власною доповіддю про результати круглого столу, проведеного 8 квітня 2021 року. Пане голово, я можу зараз це

зробити? Дякую.

8 квітня на базі комітету був проведений круглий стіл, що стосувався запровадження засад перехідного правосуддя як передумови реінтеграції, деокупації наших територій. Тому відповідно колектив, достатньо професійний колектив, який був запрошений у якості спікерів, прийшов до висновку, що, власне, до безальтернативності інструментів перехідного правосуддя в межах того, як ми маємо діяти щодо реінтеграції і деокупації.

Маємо також зазначити, що відповідно є така воля зі сторони і Офісу Президента, і зі сторони самого Президента. Адже була ухвалена і національна стратегія у сфері прав людини, яка теж включала аспекти перехідного правосуддя, є стратегія деокупації і реінтеграції тимчасово окупованих територій Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. Тому відповідно це питання є надзвичайно актуальним, виходячи навіть з того, що станом на вчора на сторінці Української Гельсінської спілки було понад 1900 переглядів того круглого столу. Тобто це говорить про зацікавленість цією проблематикою зі сторони різних осіб.

А що важливо, що ми маємо дійсно подолати ті страхи, які є у населення, яке проживає на тимчасово окупованих територіях. Правила того, як ми будемо жити після деокупації, ми маємо встановити вже зараз. Тому в ході цього ми вийшли на певні результати.

В цілому ми просимо Міністерство реінтеграції тимчасово окупованих територій України спільно з державними органами, з громадськими правозахисними організаціями завершити процес створення державної системи моніторингу і документування порушень прав людини, щодо чого була здійснена спільна позиція, представлена спільна позиція правозахисних організацій. Тому прохання міністерству її також врахувати.

Відповідно ще ми рекомендуємо міністерству обговорити концепцію законодавства про перевірку люстрації осіб, які претендують за зайняття посад у державних органах влади після деокупації. Тобто тут ми маємо розуміти, що концепцію формування кадрового резерву державних

службовців для роботи на деокупованих територіях ми маємо відповідно ухвалити.

І також спільно з Офісом Генерального прокурора розглянути доцільність внесення змін до статті 111 Кримінального кодексу України. І відповідно також рекомендувати Міністерству з питань реінтеграції здійснювати періодично інформування нашого комітету про зроблені успіхи в цьому напрямку.

Дякую. Ці рекомендації ми також... Пане Дмитре, ваш не чути, у вас не ввімкнувся мікрофон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Неллі. З приводу вашого доповнення по Максиму Миколайовичу, прошу, щоб секретаріат обов'язково вніс на наступне засідання в порядок денний запрошення керівника обласної військово-цивільної адміністрації Луганської області по питаннях... Ми сформулюємо правильно: по питаннях діяльності та проблематики на території Луганської області. Я думаю, що ми розпишемо за результатами двох моніторингових місій, які проводились народними депутатами - членами нашого комітету.

ТКАЧЕНКО М.М. Дмитро Валерійович!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ТКАЧЕНКО М.М. Пробачте, ще хвилинку. А якщо локдаун закінчується в Києві, я розумію, що карантин не закінчується, локдаун закінчується, можемо це засідання провести офлайн, щоб працювати вживу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте планувати просто засідання, а ближче до нього, виходячи з тієї ситуації, яка буде у нас в Києві, будемо дивитися, в якому режимі воно буде проходити.

ТКАЧЕНКО М.М. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому попередньо повідомляю вам, що засідання нашого комітету традиційно буде відбуватись на сесійному тижні в середу, а наступний сесійний тиждень у нас з 17 по 21 травня, отже, засідання у нас буде 19 травня. Що за цей час буде відбуватися в Києві, будемо дивитись.

І з приводу... Дуже вам дякую за те, що ви провели круглий стіл. І з приводу ваших рекомендацій теж секретаріат підготує відповідні звернення, я їх підпишу і максимально швидко відправимо. Дякую.

Я бачив, ще підключався Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Так. Я тут, я з вами. Я голосую "за" за шосте питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже вам дякую.

ТАРАСЕНКО Т.П. І також хотів попросити, запитати, чи отримано вже відповідь від профільного міністра щодо тих питань, які ми піднімали з Резніковим два тижні тому?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, відповідь ми отримали, і було доручення моє на секретаріат, щоб всі народні депутати були повідомлені про відповідь і відповідь повинна була бути надіслана. Перевірте, будь ласка. Я зараз дам вказівку секретаріату, щоб окремо зв'язались з вами, з вашим помічником, щоб відповідь вам передали. Але на електронні пошти вони зразу зробили розсилку.

ТАРАСЕНКО Т.П. Все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарас Петрович.

І пане Сергію, Сергій Володимирович Мандзій.

МАНДЗІЙ С.В. Доброго дня, ще раз всім. По шостому питанню я голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, Сергій Володимирович.

Все, у нас тепер жодних проблем ні з кворумом, ні з достатньою кількістю народних депутатів немає. Дуже вам дякуємо за ваше голосування.

Отже, шановні народні депутати, сьогодні у нас такий невеличкий рекорд: 3 години 12 хвилин відбувалося засідання нашого комітету. Я дякую народним депутатам всім, хто приймав участь. Окремо дякую всім, хто допрацювали до останнього питання, в тому числі до питання "Різне".

Всім бажаю здоров'я! До нових зустрічей. Не хворійте. Бережіть себе, своїх рідних. Все, на все добре.